

CABLE-grupper för unga

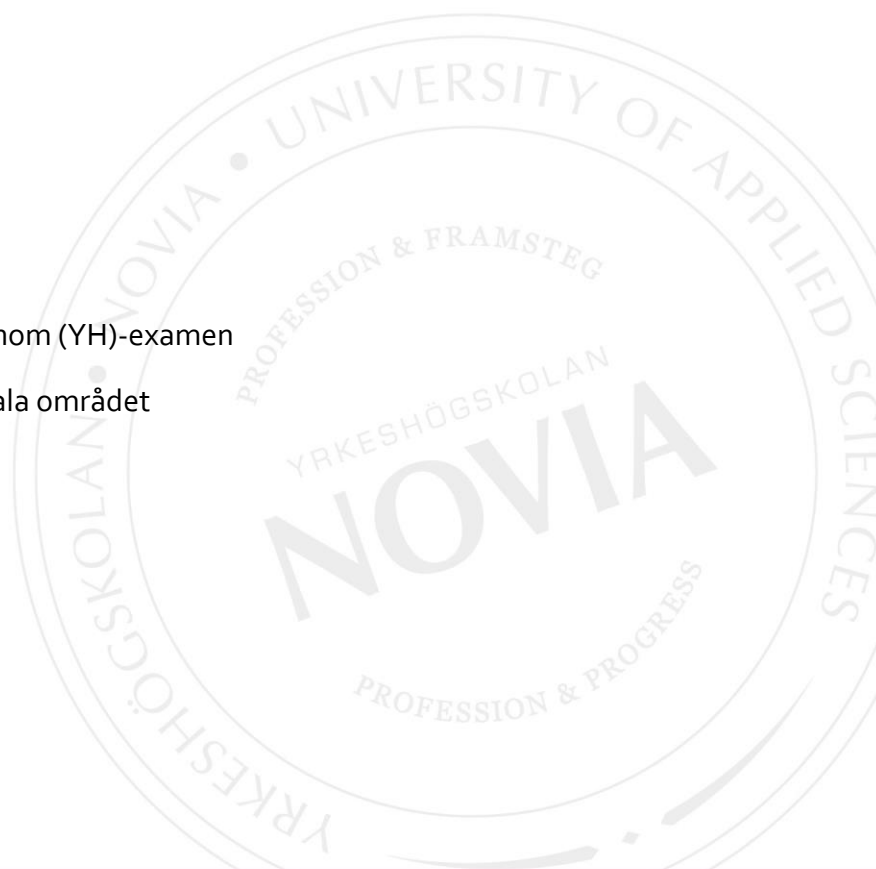
En modell

Ellinor Grahn
Camilla Granström
Nicolina Grönroos
Ann-Christin Snellman
Emilia Viitanen

Examensarbete för Socionom (YH)-examen

Utbildningen för det Sociala området

Åbo 2018

EXAMENSARBETE

Författare: Ellinor Grahn, Camilla Granström, Nicolina Grönroos, Ann-Christin Snellman, Emilia Viitanen

Utbildning och ort: Socionom (YH) Åbo

Handledare: Johanna Wikgren-Roelofs och Tua Weckström-Lundell

Titel: CABLE för unga - en modell

Datum 23.05.2018

Sidantal 76

Bilagor 2

Abstrakt

Detta arbete är en del av examensprojektet CABLE. CABLE-metoden (Community Action based Learning for Empowerment) ingår i ett utvecklingsprojekt som är ett samarbete mellan Helsingfors Diakonissanstalt, de svenska församlingarna i Helsingfors, Borgå domkapitel och Yrkeshögskolan Novia. Utvecklingsprojektet heter "Där nöden är störst – diakoni på svenska" (2016 - 2018), och har som mål att utarbeta verktyg, metoder och modeller som kan användas för utsatta grupper för att befrämja empowerment och delaktighet.

Syftet med examensarbetet är att ge verktyg för att leda CABLE-grupper för unga, i åldern 13 – 28. Frågeställningarna som examensarbetet svarar på är "Vad behöver man veta för att förstå och delaktiggöra unga i en CABLE-grupp?" och "Hur kan man arbeta med unga i en CABLE-grupp?" Arbetets resultat presenteras i form av en handbok för personer som leder CABLE-grupper med unga, främst i Borgå stift. Handboken innehåller konkreta metoder och arbetssätt. Exempelvis förslag på hur och var gruppen kan samlas samt hur ledaren behöver förhålla sig till de unga.

Litteraturgenomgång och genomgång av teori som handlar om unga i olika situationer har genomförts. Eftersom det inte finns någon vetenskaplig forskning om CABLE är fokus i arbetet på ungas utveckling och behov, i växelverkan med olika metoder som används för att främja ungas delaktighet och välmående.

Språk: Svenska

Nyckelord: CABLE, Unga, Empowerment, Grupp, Delaktighet

BACHELOR'S THESIS

Authors: Ellinor Grahn, Camilla Granström, Nicolina Grönroos, Ann-Christin Snellman, Emilia Viitanen

Degree Programme: Social Services, Turku

Supervisors: Johanna Wikgren-Roelofs and Tua Weckström-Lundell

Title: CABLE for youth - a model

Date 23.05.2018

Number of pages 76

Appendices 2

Abstract

This thesis is part of the thesis project CABLE. Community Action based Learning for Empowerment (CABLE) is included in a development project which is a collaboration between the Helsinki Deaconess Institute, the Swedish-speaking parishes in Helsinki, the Diocesan Chapter of Porvoo and Novia University of Applied Sciences. The project goes under the name Where the need is the greatest- diakonia in Swedish 2016-2018 (Där nöden är störst – diakoni på svenska). The project strives to develop tools, methods and models that are empowering, create a sense of belonging and can be used with disadvantaged groups.

The aim of this thesis specifically is to establish tools that can be used when starting a CABLE group for youth aged 13-28. Relevant questions the thesis aims to answer are "What does one need to know to understand and involve youth in a CABLE group?" and "In what ways can one work with youth in a CABLE group?" The model created as part of this thesis comes in the shape of a handbook. Primarily made with the parishes of the Diocese of Porvoo in mind, the handbook is intended to be used by instructors already familiar with CABLE. It encompasses practical methods and work practices. Such as suggestions on how and when the group should meet and what kind of demeanor the instructor should have.

Overviews of youth studies and other relevant subjects have been conducted as part of the thesis process. Due to a lack of scientific studies on CABLE processes, the focus of this thesis has been on youth development and needs, as well as methods used to support youth participation and wellbeing.

Language: Swedish

Key words: CABLE, Youth, Empowerment, Group, Belonging

Innehåll

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte och frågeställningar.....	2
1.2	Litteraturöversikt.....	2
2	Ungas röst i forskningar och undersökningar	4
2.1	Ungas åsikter och önskemål.....	4
2.2	Problemområden och utmaningar	6
2.3	Verksamhetsmodeller och metoder.....	8
2.4	Förhållningssätt och bemötande.....	12
3	CABLE	14
3.1	CABLE med unga	14
3.2	Exposure	15
3.3	Empowerment.....	16
4	Gruppen och individen.....	17
4.1	CABLE-handledarens roll i ungdomsgruppen	17
4.2	Gruppen i funktion.....	18
4.3	Identitet och ungdomar	20
4.4	Kyrkan och individen.....	21
5	Delaktighet och gemenskap	22
5.1	Delaktighet.....	22
5.2	Möjlighet till delaktighet i kyrkan.....	23
5.3	Känsla av sammanhang.....	24
5.4	Den ensamma finländaren.....	24
5.5	Nätet som social arena	25
6	Ungdomsarbete i dagens Finland.....	26
6.1	Lagstiftning	26
6.2	Kommunalt ungdomsarbete	29
6.3	Statligt ungdomsarbete.....	30
6.4	Kyrkligt ungdomsarbete.....	31
7	Arbetsprocess	32
8	Modell	33
9	Diskussion	36
9.1	Tillförlitlighet.....	38
9.2	Etiska frågeställningar	39
9.3	Förslag till fortsatt forskning.....	40
	Källor	41

Bilagor

Bilaga 1 ..... CABLE för unga - en handbok

Bilaga 2 ..... Källor till kapitel 2

1 Inledning

CABLE ingår i ett utvecklingsprojekt mellan Helsingfors Diakonissanstalt, Borgå domkapitel, de svenska församlingarna i Helsingfors och Yrkeshögskolan Novia. Projektet benämns ”Där nöden är störst – diakoni på svenska” 2016 - 2018. Målet med projektet är att stöda de svenskspråkiga församlingarna i Helsingfors i att utveckla det diakonala arbetet mot ett mer gemenskapsfokuserat arbetssätt, och på så sätt möta nöden som finns i området. För år 2017 var planen att alla svenskspråkiga församlingar i Helsingfors; Matteus, Petrus och Johannes, skulle börja tillämpa metoden i diakoniarbetet. Därefter har målet varit att CABLE-metoden ska presenteras för alla svenskspråkiga församlingar i Borgå stift. Hösten 2018 planeras den första CABLE-gruppen starta i Österbotten. Den riktar sig till diakoniarbetare i församlingarna i Pedersöre prosteri. CABLE (Community Action based Learning for Empowerment) är en metod vars mål är att stärka deltagarnas egna resurser och utvecklingsmöjligheter oberoende av social status. Redan etablerade resursförstärkande metoder används som arbetsredskap. En för detta arbete väsentlig beskrivning av CABLE finns i kapitel 3 i detta examensarbete. I samma kapitel klargörs även begreppen *empowerment* och *exposure* som ingår i CABLE-metoden.

Som en del av projektet har Yrkeshögskolan Novia erbjudit studerande möjligheten att skriva sitt examensarbete kring CABLE. Eftersom fyra av skribenterna studerar för att få ungdomsarbetsledar- eller diakonibehörighet och en studerar för att få allmän behörighet med specialintresse för ungdomar så valdes CABLE som projekt. Målet är att utveckla en CABLE-modell för unga. För att kunna skapa en så ändamålsenlig modell som möjligt har vi gjort en litteraturgenomgång och tagit del av forskningsresultat av ungdomsstudier. I riktlinjerna för hjälpledarverksamheten från 2016 betonas att inkludera åsidosatta och utsatta unga i församlingarnas ungdomsarbete. Därför har vårt fokus blivit utsatta unga. Utgående från egna erfarenheter och kontakter med flera församlingar har vi kunnat konstatera att församlingarna har begränsat med verksamhet för unga före konfirmandåldern och efter hjälpledaråldern.

I examensarbetet presenteras de ungas röst utgående från nya forskningar, undersökningar och projekt. Där framkommer ungas egna åsikter och önskemål bland annat om bemötande och förhållningssätt från vuxna och andra auktoriteter. Vi lyfter även fram vilka problemområden och utmaningar unga i dag upplever samt vilka metoder och arbetssätt som

de själva föredrar. Gruppens betydelse och speciellt ledarens eller CABLE-handledarens uppgift presenteras och vikten av känslan av sammanhang, delaktighet och gemenskap klargörs. Ungdomarnas möjlighet till delaktighet inom kyrkan berörs, liksom kyrkligt ungdomsarbete. Eftersom ensamheten kryper allt lägre ner i åldrarna och är en verklig källa till oro får den ett eget underkapitel. Vi lyfter kort fram vad ungdomslagen säger och vilket ungdomsarbete som utförs i statens och kommunens regi från tidigare. I kapitel åtta beskriver vi sedan hur slutprodukten, vår ungdomsmodell kommit till, vad den baserar sig på och hur den är tänkt att användas.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med detta examensarbete är att ge verktyg för hur man leder en CABLE-grupp för unga. Tanken är att undersöka hur man kan arbeta med unga i olika situationer genom att granska litteratur om fungerande ungdomsarbete. Detta utmynnar sedan i en handbok för CABLE-grupper med unga. Handboken baserar sig på en befintlig CABLE-modell. Handboken bygger på forskning kring ungas behov samt teori kring CABLE, dagens ungdomsarbete, ungas delaktighet och grupp-gemenskap, empowerment, exposure och ungas identitet.

Arbetet har avgränsats till en ungdomsmodell för användning av församlingarna i Borgå stift. Målgruppen är unga i utsatt läge, men även andra unga kan ha nytta av att delta i en CABLE-grupp. Med begreppen ungdomar och unga avses i detta arbete personer i åldern 13 - 28 år. Att åldern begränsas till just 13 - 28-åringar beror dels på ett behov i församlingarna av ungdomsverksamhet både före skriftskolan och efter hjälpledarverksamheten, och dels på ungdomslagen som gäller upp till 28 år. Frågeställningarna som besvaras är:

- ◆ Vad behöver man veta för att förstå och delaktiggöra unga i en CABLE-grupp?
- ◆ Hur kunde man arbeta med unga i en CABLE-grupp?

1.2 Litteraturöversikt

Processen med att utveckla en CABLE-modell för unga började med avstamp i tidigare examensarbeten om CABLE. Opublicerat källmaterial i form av CABLE-handledarens handbok på finska samt den översatta och utarbetade svenska versionen ingår i examensarbetet. Dessa tillhandahålls av Helsingin Diakonissalaitos samt Yrkeshögskolan Novia. Kyrkostyrelsens hemsidor har använts (sacrista.fi) liksom Kyrkoordningen (finlex).

De lokala biblioteken i Jakobstad, Åbo, Karis och Borgå har använts för den teoretiska bakgrunden till examensarbetet. Som sökord har använts gemenskap, samhörighet, grupper, ungdomsgrupper, identitet, empowerment. För teorin kring metoderna i modellen har använts unga och kyrkan, grupptillhörighet, delaktighet och dagens ungdomsarbete.

Då ämnesområde och frågeställningar är klara lämpar sig litteraturgenomgång som är ett problemorienterat arbetssätt som möjliggör att man, medan genomgången pågår, kan förtydliga och fördjupa bilden av ämnesområdet, hitta nya relevanta källor, samt vid behov formulera nya frågor (J.Bell 2016, s.140).

För den teoretiska bakgrunden till våra frågeställningar om vad vi behöver veta för att förstå och delaktiggöra unga i en CABLE-grupp och hur man kunde arbeta med unga i en CABLE-grupp, använde vi oss av material från forskning och projekt gällande unga i Finland. Materialet till litteraturgenomgången samlades in från relevanta källor med anknytning till unga och ungdomsverksamhet i Finland. Institutet för hälsa och välfärd (THL), social- och hälsovårdsministeriet (SHM), Undervisnings- och kulturministeriet (Minedu), Helsingfors Diakonissanstalt (HDL), Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus (Socca), Jubileumsfonden för Finlands självständighet (Sitra), Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi, Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto - NOP samt Föreningen för mental hälsa i Finland – Mieli. Från dessa utgångskällor har man sedan länkats vidare och därmed hittat mera uppgifter och material. Källorna i litteraturgenomgången är såväl i digital som analog form. (Bilaga 2).

Även om litteraturgenomgång inte kan räknas som forskning i egentlig bemärkelse stämmer flera forskningstermer väl överens med denna genomläsningsprocess. Man kan bl.a. urskilja induktion, då det väldigt fort och rätt klart kunde identifieras gemensamma nämnare och mönster i samtlig litteratur. Inledningsvis samlade man in viss betydelsefull information, hittade gemensamma nämnare och teman, varefter man började välja ut information som utmärkte sig som väsentligt och genomgående i samtliga källor. Detta motsvarar i forskning substantiv samt selektiv kodning. (Bell 2016, s.253; Fejes & Thornberg 2015 s.25, 48-55).

2 Ungas röst i forskningar och undersökningar

För att få kunskap om hur unga tänker och fungerar, vilken problematik som förekommer bland unga samt vilka metoder och aktiviteter de kan tänkas vara intresserade av genomfördes en litteraturgenomläsning. Utgångspunkt vid genomläsningen har varit frågeställningarna ”Vad behöver man veta för att förstå och delaktiggöra unga i en CABLE-grupp?” samt ”Hur kunde man arbeta med unga i en CABLE-grupp?”.

Målgruppen för litteraturgenomgången har i första hand varit ungdomar i Finland i åldern 13 till 28 år. I fokus har främst varit unga i utsatt situation, men studien inbegriper även ungdomar och ungdomsverksamhet överlag för att bilda en helhetssyn i ämnet. Källorna som genomläsning och resultat baserar sig på, finns bifogade (Bilaga 2). I bilagan ingår även en tabell där man märkt in vilka teman de olika källorna gett information om.

Förutom svar på de ovan nämnda frågeställningarna och ämnesområdena trädde ytterligare en annan viktig aspekt fram i så gott som alla källor som ingick i litteraturgenomgången. Framför allt de ungas egna röster lyfte fram förhållningssätt och bemötande som genomgående centrala aspekter inom allt ungdomsarbete. Speciellt där den unga upplevde sig vara trängda eller i en utmanande situation, mådde dåligt eller i övrigt var i riskzonen för marginalisering trädde denna aspekt kraftigt fram. Därav togs detta framkodade tema upp som en egen rubrik och beaktades även starkt i modellprocessen.

Ungdomarnas egna röster ingår i samtliga rubriker och underliggande textdelar, men för att urskilja de åsikter och önskemål som tydligt och klart formulerats och uttalats av de unga själva i form av citat m.m. får detta en egen rubrik. Ungdomarna hade i litteraturkällorna väldigt samstämmiga åsikter och önskemål om vad de önskar för stöd och verksamhet samt hur detta ska förverkligas och utvecklas.

2.1 Ungas åsikter och önskemål

En av de mer framträdande faktorerna i litteraturen var önskan om att själv få vara delaktig i verksamhet och planering av tjänster som berör dem själva. ”Unga vill sällan dansa efter någons pipa” (Rinne 2016, s.28). Det vill säga man vill vara med och påverka istället för att enbart utföra det någon annan bestämt för en. Oberoende om ärendet gäller att göra beslut gällande det dagliga livets praktiska situationer eller ställa upp visioner för sin egen framtid ansågs egen delaktighet och beslutanderätt vara en förutsättning och utgångspunkt för att

den unga över huvud taget ska vilja delta. Att enbart sitta och lyssna på föreläsning och liknande ansågs därmed tråkigt och inverkade på huruvida man deltog i träffarna eller inte. De verksamheter där man lyckades aktivera ungdomarna utifrån deras egna styrkor och intressen var de verksamheter som också bäst lyckades få de unga att delta, och även fick dem att fortsätta delta på längre sikt. Motsvarande gällande verksamhetsformer stöds även av empowerment-teorin som ligger till grund för CABLE-metoden och som beskrivs närmare i kapitel 3 om CABLE.

Samtidigt som de unga önskar egen aktivitet påpekar de att det är svårt att ta initiativ och att själva vara aktiva. De behöver alltså handledning. Att få vara delaktig i sitt eget livs planering motiverar den unga samt stärker samtidigt de egna kompetenserna och resurserna. Inre motivation kan uppnås enbart av individen själv och är såväl en drivande kraft som en välmåendefaktor. Kamratstöd i kombination med delaktighet och egen aktivitet samt handledning framhölls av ungdomarna själva som starka stödfaktorer. (Bilaga 2).

Ungdomarna uttryckte även klart att miljön där man träffas är av stor betydelse. Viktigt är att det är en neutral miljö, inomhus, som inte är stigmatiserande utan ett ställe dit man kan komma obemärkt, där man kan röra sig bekvämt och som finns i ungdomars naturliga miljö. ”En trevlig och lugn plats.” Ungdomarna benämnde det som ”vardagsrumsmiljö.” Som en ungdom kort och koncist uttryckte det, översatt ”Nära, bra musik, trevliga människor, kanske något att äta” (Kiilakoski, Kinnunen, Djupsund, & Nieminen, 2015, s. 54). Beaktas bör även att benämningen på gruppen som träffas är av betydelse. De unga vill inte delta i gruppverksamhet där aktivitetens namn uppfattas som stigmatiserande och väcker onödig uppmärksamhet hos omgivningen.

Även tidpunkten då man ordnar verksamhet ansågs viktig. Morgontider ansågs uteslutet, speciellt om man hade svårigheter med vardagsrutinerna och problem med dygnsrytmen. Förmiddag ansågs rätt bra som tid för verksamhet, speciellt om det kombinerades med brunch. Veckoslut, helger och ledigheter uppges vara problematiska av de unga som är i utmanande situation. Man har då svårt att nå professionella, man blir lätt ensam, känner ångest och risken för att hamna på avvägar och i dåliga aktiviteter ökar. Behovet av stödverksamhet är därmed större dessa tidpunkter. (Bilaga 2).

I övrigt förutsatte de unga att verksamheten ska vara avgiftsfri samt ha låg tröskel d.v.s. det ska vara lätt att komma med, inget problem ses som alltför litet eller alltför stort, och inga remisser, utlåtanden eller övrig avskräckande byråkrati får finnas med i bilden. Speciellt för dagens ungdom kan anses vara deras behov av att få information snabbt, lätt, utan besvär och framför allt på ett sätt som är naturligt för dem. Utmärkande är att e-post för de unga ses som alltför långsamt och besvärligt, ”e-post = snigelpost.” (Bilaga 2).

Dagens unga föredrar även visuellt medieinnehåll framom långa texter. Facebook anses vara ute. Man rör sig på Instagram, Snapchat och övriga forum och byter erfarenheter och upplevelser direkt i realtid. Man ”lever på nätet.” Vill man nå de unga bör man söka dem där de rör sig. Forskning visar att en femtedel av de unga tillbringar mer än 4 timmar varje dag framför tv, tablett, dator eller mobil. Bilden som ges på nätet kanske inte motsvarar verkligheten, men ger en bild åt övriga av den ”perfekta verkligheten” och medför även ofta prestationsångest. Unga själva uppger att de sätter stora förväntningar och stor press på sig själva för att ”passa in.” Många unga föredrar att söka hjälp anonymt, för att bevara sin integritet, och här anses online-tjänster vara en tillgång. Även de unga själva framhåller vikten av att tillhandahålla tjänster med olika medel. (Bilaga 2).

Nämnas kan ännu att de unga helt klart efterfrågar service på svenska, och att det är extra viktigt då det gäller social- och hälsovårdstjänster. Speciellt i Helsingforsregionen är det svårt att få svenskspråkig service och direkt kritiskt anses det vara med svensk service för unga med mentala problem. Denna brist är fatal, speciellt då många unga efterlyste alternativa hjälpmetoder till psykofarmaka. (Bilaga 2).

2.2 Problemområden och utmaningar

I litteraturgenomgången framkom många och genomgående likartade problemområden. Ensamhet, såväl på ett känslomässigt plan som på ett socialt plan, lyftes starkt fram som ett växande och omfattande problem. Detta problem lyfts fram även av Institutet för välfärd och hälsa (THL 2017), som hänvisar till forskning där negativ ensamhetskänsla påvisats ha följder för såväl hälsa som livslängd. Ensamhetskänsla präglar barn och unga redan i tidig ålder och ökar märkbart risken för ångest, depression och rädsla för sociala situationer.

”Jag klarar mig själv”- kulturen är stark i Finland, vilket troligen medför att ungdomar leder sig för att söka hjälp vid problem och kriser. Professionella omnämner detta som ett särdrag speciellt bland svenskspråkiga unga och deras familjer i en studie utförd i Helsingfors

(Westerback 2016, s.55). Samtidigt lyfts det starkt fram att ungdomar som är i utmanande situation och har dåligt med egna resurser inte klarar av och inte heller hittar rätta vägar för att få hjälp. Speciellt omnämns överföring mellan olika serviceinstanser som en stor riskfaktor, där det visat sig att många unga faller emellan. Detta är ett systemfel, och inte ungdomarnas fel. Ett stödjande nätverk i näromgivningen är en nödvändighet, annars ökar riskerna för marginalisering. En paradox är att unga förväntas söka hjälp på egen hand, i dagens djungel av byråkrati, men i praktiken inte klarar av det och situationen därmed förvärras. Alanen (2015) refererad i Westerback (2016, s.55) problematiserar det faktum att det inte alltid räcker med att be om hjälp, för att få hjälp. Man är ytterligare tvungen att bevisa sin problematik för att få rätt till och tillgång till service. Många unga säger sig också ha tappat förtroendet för andra människor och serviceinstanser, man har gett upp, vilket leder till ännu större svårigheter att nå de unga. Det framgick att en del unga till och med känt sig ”önskade” när de försökt kontakta tjänster inom samhället.

Unga med mentala problem framkom genomgående i litteraturläsningen såväl som ett primärt problem som ett sekundärt problem. Det finns ofta väldigt komplexa svårigheter. Även om ungdomar som helhet mår rätt bra, har antalet unga med svåra psykiska besvär ökat drastiskt under de tio senaste åren. Andelen förtidspensionerade unga har likaså ökat. I litteraturläsningen framkom att man kan se psykisk ohälsa som ett bredare fenomen, som berättar om samhället och den nutid vi lever i. (Bilaga 2).

Nedstämdhet, ångest, sömnsvårigheter, trötthet, skolfrånvaro, skolsvårigheter, stress, minskad matlust, prestationsångest, utmattning, trots och gränsbrytande, psykosomatiska besvär m.m. omnämns som svårigheter för de unga i litteraturgenomgångens källor. Känsla av otillräcklighet, misslyckande och missnöje med sig själv samt överviktsproblem och komplex över utseendet framkom även tydligt. En överraskning för forskarna var att speciellt pojkar hade utseendekomplex, dessutom var pojkarna svårare att nå med sin problematik. Mobbning förekommer också ofta ifall man upplevs som annorlunda, vilket direkt påverkar självkänsla och välmående och framhålls som stora riskfaktorer idag. Svaga familjeförhållanden, frånvarande vuxna och brist på stödjande nätverk i näromgivningen nämndes även som riskfaktorer. (Bilaga 2).

En annan central faktor verkar vara att dagens unga är väldigt vilsna och osäkra, och famlar sig fram. Många unga har idag svårigheter med sin identitetsutveckling och att bli vuxen. Man saknar kunskap om konkreta färdigheter som behövs i dagens kravsamhälle, som att skaffa bostad, hantera ekonomi, söka jobb, vilket leder till att skolan blir på hälft eller man

blir utan studieplats. Dessa färdigheter lärs inte ut någonstans, utan den egna kompetensen blir beroende av stödjande nätverk och de närmaste anhöriga. Många unga har även svaga sociala färdigheter vilket ofta medför att den unga har svårigheter att röra sig ute i samhället och undviker offentliga trafikmedel, och blir därmed sittande hemma utan någon som helst kontakt med omvärlden. Vilsenheten och ensamheten gör lätt att man känner sig oduglig och värdelös. En stark känsla av värde är ändå en livsnödvändighet för det mänskliga livet och människans identitet. Purjo hänvisar i Kehittyvä nuorisotyö (2012, s.95) via Laitinen (2009) till Charles Taylor som påpekar, fritt översatt, *"Om individen saknar livsorientering p.g.a. fortgående bristande känsla av värde, kommer det att uppstå ett patologiskt tillstånd som kan kallas för identitets- eller personlighetskris."* (Bilaga 2).

Purjo menar (2012, s.97), fritt översatt att det, *"Omgivande samhället och världen erbjuder idag odugliga ingredienser. Ungdomarna borde få söka riktning i sina liv genom något värdefullt, som de naturligt har längtan till och som de vill fästa sig vid och som ger deras liv en innebörd."* Vidare menar han att sådana värden inte längre erbjuds i Finland idag, och att läget är det samma i övriga så kallade välfärdsstater i Europa. Unga som egentligen är i behov av hjälp med att finna sin identitet med hjälp av erkänsla och uppskattning, anses ofta felaktigt ha mentala problem. Därför medicineras de med psykofarmaka och får ungdomspsykiatrisk vård, istället för att få den hjälp de egentligen behöver.

Centrala riskfaktorer för marginalisering i dag verkar även vara bristande insikt om framtiden och brist på insikt om de egna påverkningsmöjligheterna. Haapala (2012, s.61) är oroad över att det verkar bli allt vanligare med unga som är i riskzonen för marginalisering. Hon lyfter fram unga som lever för dagen utan intresse eller förmåga att möta framtidens utmaningar eller att medvetet stärka sina färdigheter. Hon menar att de skulle ha resurser att göra medvetna val och beslut kring sin framtid och därigenom aktivt vara delaktiga i att bygga upp en framtid enligt sina egna önskemål. (Purjo 2012, s. 61)

2.3 Verksamhetsmodeller och metoder

NUPS-projektet (Nuorisotyön opetussuunnitelma) ställer i sin publikation (T. Kiilakoski, V. Kinnunen & R. Djupsund, 2015, s.61) upp ett antal mål för ungdomsverksamhet. Dessa är att stöda den ungas individuella tillväxt och utveckling, den ungas relation till andra vuxna, den ungas relation till pålitliga vuxna, de ungas relation till servicesystem och -struktur, den ungas relation till den dagliga omgivningen och sin egen närmiljö, den ungas relation till

beslutsfattande och samhälle, den ungas relation till världen, kultur och natur och den ungas möjligheter att föra fram sina synpunkter i beslutsfattande och påverkningmöjligheter gällande sina egna ärenden. Man utgår ifrån att verksamheten ska vara aktivt samarbete med de unga och i fokus är de saker som de unga själva anser vara av vikt samt strävan att främja dessa. Detta förhållningssätt förutsätts även av ungdomslagen (1285/2016) som trädde ikraft i januari 2017 och som beskrivs närmare i kapitel 6.1 om lagstiftning.

I den utarbetade planen inom NUPS-projektet strävar man även efter att stärka det kulturella ungdomsarbetet genom att stärka uttrycksförmåga, kreativitet och sociala färdigheter samt möjlighet att delta i kulturevenemang och olika hobbyn. Av vikt är att man fokuserar såväl på den inre tillväxten, bl.a. självkänedom, motivation, reflektion, att känna igen problem och att lösa dem, som på den yttre tillväxten, vilken innebär praktiska färdigheter så som musik, hantverk, drama, och dans. (Kiilakoski, Kinnunen, Djupsund, & Nieminen, 2015, ss. 99, 143).

I fokus är inte enbart vad man gör, utan mera på hur man gör d.v.s. ett rätt pedagogiskt förhållningssätt. Ungdomsarbete är en process där man följer den unga och gruppen så det blir en utveckling. Denna utveckling är en fortgående process som inte har några färdiga mål. Denna process fokuserar inte heller på tid. En process kräver en viss tid, vilket inte går att provocera fram. Viktigt är att ta det i den ungas takt och att man väntar in den gynnsamma tidpunkten. Processansvaret ligger hos ledaren, men innehållet uppstår hos de unga. Viktigt är att de unga är deltagande i hela processen, och aktörer i den inre processen, inte bara utomstående betraktare. (Kiilakoski, Kinnunen, Djupsund, & Nieminen, 2015, ss. 143, 171).

I NUPS-projektet hänvisar man även till professor Juha Varto som konstaterar, fritt översatt, *"Det yttre statuset har begränsat och trängt människan så illa, att hen inte längre har utrymme att vara sig själv i det inre utrymmet. Hen är färdigt definierad och modellerad utifrån, så hen inte längre har utrymme att skapa sitt eget utrymme utan är utrymmets fånge. Ungdomsarbetet ska skapa utrymme för den unga att växa, vari det även ska finnas utrymme för etisk tillväxt"*. (Kiilakoski, Kinnunen, Djupsund, & Nieminen, 2015, s. 147).

Ungdomsarbetet tvingar inte någon, det lämnar utrymme för den unga och ger den unga möjligheten att fungera självständigt och vara delaktig i sitt eget liv. Ungdomsarbete ska ses som verklig fostran där man erbjuder möjlighet att växa och lära sig fungera tillsammans med andra. Man hänvisar till Howard Williamson, som säger att *"ungdomsarbete är annat än bara spela pingis,"* med vilket han avser att det finns en djupare dimension än själva

aktiviteten. (Kiilakoski, Kinnunen, Djupsund, & Nieminen, 2015, ss. 159, 160). Även Purjo omnämner motsvarande i *Kehittyvä nuorisotyö* (2012, s.81, 88) genom ”*Dagens ungdomsarbete utmärks av fostran och metoder anpassade därtill*” och ”*Grunden i fostran är att känna till ungdomars identitet.*”

Gruppverksamhet anses också som en stark metod i arbetet med unga i utsatt situation och har flera fördelar. Man träffar likasinnade och får referensstöd. Man får möjlighet att spegla sig i andra unga, som upplever liknande situation, vilket bekräftar att man inte är ensam. Därtill lär man sig se saker från olika vinklar och breddar perspektivet samt utvecklas själv. Kiilakoski (2015, s.167) hänvisar till Nieminen (2014) som påpekar att det inom ungdomsarbetet är väldigt viktigt att förstå styrkan och vikten av kamratstöd som stödfunktion. Samma källa hänvisar även till Bingham & Sidorkin (2007, s.7) som framhåller att det är ett fundamentalt behov hos människan att tillhöra en gemenskap. Människan behöver medmänniskor, vänner, men även motstånd, för att växa som människa.

Flera av våra källor tog upp fördelarna med att ungdomarna själva delade med sig muntligt av sådant som de ansåg viktigt, vilket ofta ledde till mer diskussion och reflektioner hos de övriga. Såväl professionella som de unga efterfrågar dock även kompletterande modeller och verktyg för de som är mindre verbala. Då det gäller ungdomsarbete bör man även fokusera på att använda verktyg och modeller som är bekväma och naturliga för ungdomarna. Olika nätverk och sociala medier är ständigt närvarande i ungdomarnas miljö. Mobilen är en ständig följeslagare och bloggar, chattar, Snapchat och Whatsapp är nya metoder i dagens ungdomssamhälle. (Bilaga 2).

Jouttimäki (2011) beskriver ungdomsarbete där man hade använt sig av fotografier som deltagarna tagit. Det handlade om tre nya bilder till varje träff och enligt givet tema. Man hänvisade här till Undervisningsministeriets spetsprojekt om att integrera kulturverksamhet och konstorienterade metoder i barnskydd, ungdoms- och socialarbete, äldre-service, hälsovård, rehabiliteringstjänster, skolundervisning och vid integrationen av invandrare. Målet på lång sikt var att de konst- och kulturinriktade tjänsterna skulle komma att bli dels en etablerad del av social- och hälsovården och dess strukturer, dels av uppföljningen av människornas välmående. Som förslag på metoder omnämndes konst, film, fotografier, bilder. Dessa verktyg används inom terapi och baserar sig på teori om empowerment. De förutsätter och möjliggör självbestämmande och jämlikhet.

Projektet baserade sig därtill på ”Voimauttavan valokuvan menetelmä”, fritt översatt till, ”Det stärkande fotografiets metod”, vilket är ett registrerat varumärke utarbetat av konst- och socialfostrare Miina Savolainen (Voimauttavan valokuvan menetelmä). Fotografierna fungerar som hjälpmedel då man försöker gestalta sitt eget liv och sina egna tankar. Dessa konkretiserar verkligheten för en själv och hjälper en att bygga upp sin självbild. Ämnen och situationer som kan upplevas som besvärliga att forma verbalt kan lyftas fram genom bilderna. Denna metod fungerar även om man inte är verbalt stark och de tillhörande berättelserna öppnar ofta upp till gemensamma gruppdiskussioner. Grundtanken ligger i den narrativa metoden och hjälper deltagarna bilda en narrativ identitet, berättelsen om sitt eget liv uppbyggd med egna ord. Fotografierna fungerar som en spegel av deltagarna, uttrycker vad personen ifråga står för och känner samt ger en mångfasetterad bild av personen ifråga. Förhållningssätt och diskussioner söker starkt efter positiva möjligheter och att styrka deltagarna. Problem och svårigheter tas inte gärna upp till diskussion. Man strävar efter att bilda en positiv, framåtsträvande och stärkande atmosfär i gruppen. (Jouttimäki, 2011, 2013). I källrapporten om denna ungdomsstudie framhölls metoden som väldigt lyckad. Man förverkligar grupparbete och referensstöd, man får förverkliga sig själv, det är en alternativ metod för verbalt svagare, man utför något konkret, inga krav ställs, det är frivilligt att delta och det finns möjlighet att delta på jämlika grunder.

En arbetsmetod som också fått uppskattning av deltagarna i en annan grupp med unga var ”brevet till framtiden” där deltagarna fritt fick formulera tankar om var de är om fem år. Man fokuserade även här på drömmar och möjligheter, och satte inte in några hinder eller problem. Brevet var personligt, man fick själv behålla det och behövde inte heller visa det åt någon. Ungdomarna hade genom brevskrivningen fått en vision om att det kanske inte ens var så omöjligt att uppnå det de drömde om. Viktigt var att ungdomarna själva satte upp sina mål. Även här framhålls fördelen med att ungdomarna delar med sig av sina erfarenheter, drömmar och planer, då detta framkallar en reaktion och aktivitet även i övriga deltagare. Denna metod förutsätter dock rätt stark skrivförmåga hos deltagarna, men kan även förverkligas med andra metoder. (Peltola 2013).

Ytterligare synpunkter som kommit fram i källorna, är att muntlig information inte räcker för de unga utan de kräver konkret handledning och ledsagning. Man behöver möta ungdomarna där de är och hämta dem hemifrån vid behov. Man kan utnyttja kamrater, sociala medier m.m. för att nå dem, och det är viktigt att inte överge dem. Den som jobbar med unga måste prata med ungdomarna så att de förstår, och undvika fackspråk och tjänstemannaspråk. Det är viktigt att tänka på att kroppsspråk och ordlös kommunikation ibland kan vara viktigare än verbal kontakt. (Bilaga 2).

2.4 Förhållningssätt och bemötande

Ungdomsarbetet påverkar en stor mängd unga och kan inverka på ett väldigt djupt plan. Därför är det viktigt att reflektera över det egna arbetets etik. Då ungdomarnas egna röster i litteraturgenomgången starkt förde fram att de alltför ofta kände sig oönskade och sågs som besvärliga i sina försök att få servicetjänster är det på sin plats att fokusera extra på detta ämne. Påpekas bör att personalen inom ungdomsverksamheten överlag upplevdes som förtroendeingivande och pålitlig, och speciellt gäller detta personal inom den uppsökande ungdomsverksamheten. (Bilaga 2).

Utgångsläget inom ungdomsarbete är att problemungdomar inte finns. Orsaken till att det blir problem är att professionella inte bekantar sig med de unga ordentligt. För att handleda och fostra ungdomar bör man känna till ungdomars identitet. Ingen kan förändras mot sin vilja, vilket betyder att handlednings- och fostringsprocessen måste få formas som ett gemensamt projekt. Respektera den unga och möt den unga som en autonom individ med förmåga att göra egna beslut. Inse och godta att vi alla är halvfärdiga individer, som utvecklas fortgående. Purjo (2012, s. 90) hänvisar i *Kehittyvä nuorisotyö* till Lindqvist (1980) som menar att ”Människovärdet är etikens grundbegrepp som framhåller att varje människas unika befintlighet är ett okränkbart grundvärde som måste skyddas och värnas om.”.

Viktigt är även att notera att ungdomar inte alltid har problem med att veta vad som skulle vara bra för dem, utan problem med brist på resurser och ork att börja sträva efter förbättringar i livet. Den unga gör inte med avsikt eller av lättja dåliga val, utan har inte förmåga eller kraft att fortgående sträva framåt i god riktning och att klara av att se sambandet mellan goda val och välmående. För att den unga ska kunna förknippa sitt eget välmående med goda val och mål i livet krävs först en trygg interaktion med någon annan.

Självbestämmanderätt och delaktighet är två centrala faktorer i dagens ungdomsarbete. Detta förutsätts även i lagtext och ungdomsstrategier. Bland annat Ungdomslagen (1285/2016), Kommunallagen (410/2015), Barnskyddslagen (417/2007), Regeringens spetsprogram, där även ungdomsgarantin ingår (Statsrådet), och Europeiska unionens ungdomspolitiska strategi 2010 - 2018 (Europaparlamentet) dikterar hur ungdomsarbetet ska utformas.

I samtliga av litteraturgenomgångens källor omnämndes även vikten av positivt och stödjande förhållningssätt. Det centrala är att uppmuntra, inge hopp och ge nya möjligheter. Man vill hitta de ungas egna styrkor och lära ungdomarna att utnyttja sina egna resurser. Ledaren stöder och handleder men ungdomarna gör själva sina beslut. Man undviker att argumentera då detta ofta föder motstånd och försöker istället fokusera på möjligheter. Likaså undviker man att ge alltför mycket råd, utan försöker istället få den unga att själv upptäcka sina drömmar, styrkor och vägar. Utan egna drömmar har man inget att sträva efter. Inre motivation kan uppnås enbart av individen själv och är såväl en drivande kraft som en välmåendefaktor. Detta motsvarar tanken med empowerment, som beskrivs närmare i kapitel 3.3 och är centralt i allt ungdomsarbete. (Bilaga 2).

Det är också väldigt viktigt med erkänsla. Fostrarens och handledarens förhållande till erkänsla och uppskattning har direkta följder på resultat av fostran. Den unga har svårt att uppskatta sig själv, lita på sitt eget värde, och kräva det av sig själv, om man aldrig har upplevt att bli bemött med erkänsla, uppskattning och respekt. Likaså har man svårt att älska sig själv eller uppleva sitt eget liv som tillräckligt värdefullt, om man aldrig upplevt att bli älskad helt fördomsfritt. Kärlek inom fostran handlar dock inte enbart om att se, höra och svara den unga, utan även om att ställa frågor, ifrågasätta och konfrontera.

De unga formulerade enhälligt att det är avgörande att känna att någon verkligen bryr sig genuint. Purjo (2012, s. 91) benämner det som ”fostrande kärlek.” Man ger något gott åt den unga, något som fattas, och detta oberoende av den ungas rättigheter eller förtjänster. Purjo hänvisar även till Glover (2008) som talar om ”att ge av sig själv,” varmed han avser att fostraren förmedlar sin kärlek till den unga och samtidigt förmedlar en del av sig själv. Den tillväxtpotential som människan har i grunden kan blomma upp till fullo enbart genom fostrarens/handledarens genuina medverkan. Här har även personligheten och egenskaperna hos den professionella stark betydelse.

Allt detta förutsätter ett förtroendefullt bemötande, god interaktion och kommunikation mellan den professionella och den unga. THL omnämner detta som ”God praxis med dialog” (THL 2012). Därtill omnämns i källorna att bra relation och interaktion bygger på relationspedagogik. En bra relation kan inte skapas ur intet, en relation bör grunda sig på fungerande växelverkan. Kiilakoski (2015, s.167) hänvisar till Bingham & Sidorkin (2004) som framhåller att relationspedagogik och relationer är en betydande del av människors liv och identitet. De menar att människolivet bildas av olika relationer och att vi blir oss själva i kontakten med andra människor. För ungdomarnas del betyder det att föräldrar, kamrater, andra unga, lärare, ungdomsledare m.fl. bildar ett nätverk, där den unga fungerar och var den unga kan bli den hen har förutsättningar att bli utifrån rådande förhållanden.

3 CABLE

CABLE är en resursförstärkande process som bygger på gruppträffar mellan CABLE-handledare och CABLE-deltagare. Under träffarna är diskussion med hjälp av olika kreativa metoder det centrala för att öka positiv delaktighet, bli stärkt i sina gåvor och för att i förlängningen förbättra det egna samfundet.

3.1 CABLE med unga

CABLE-metoden är en metod som kan användas med olika åldersgrupper. Unga kunde behöva en egen modell för CABLE, eftersom arbetet bland dem ser annorlunda ut än med vuxna. Åhman och Sandelin (2017, s. 13-14) behandlar i sitt examensarbete ungdomar och CABLE och skriver att ungdomar i grupp kan forma sin identitet genom att se sig själva i de andra gruppdeltagarna. De menar också att en grupp kan tillföra nya relationer som minskar fördomar och ger flera sociala kontakter. Genom grupprocesser kan ungdomar få stöd och hjälp i att göra goda val i livet. CABLE-metoden kan också förebygga och motverka sociala problem. Genom medverkan i en grupp får ungdomarna bättre självkänedom och självkänsla. Emotionell intelligens och samarbetsförmåga tränas också i CABLE-gruppen. (Åhman & Sandelin, 2017, ss. 13 - 14).

För att ungdomarna ska bli intresserade av att delta i metoden behöver gruppleddaren, d.v.s. CABLE-handledaren, göra den så ”attraktiv, frivillig och flexibel” som möjligt (Åhman & Sandelin, 2017, s.15). Åhman och Sandelin fortsätter, med hänvisning till Forinder & Hagborg (2011, s.297), med att säga att ungdomsverksamheten bör ske på de ungas villkor.

Det är vad de behöver som styr hur verksamheten kommer att se ut. Med grund i Sapin (2009, s.15-17) anser Åhman och Sandelin att det här gör att handledaren måste jobba nära ungdomarna och lyssna på dem. Den som leder ungdomarna behöver jobba för varaktiga lösningar och att de unga får en ökad egenmakt. Åhman och Sandelin menar att detta kan göras t.ex. genom att jobba med ungdomarnas problemlösningsförmåga, och hänvisar här till Storø (2013, s.93). Då jobbar handledaren resursförstärkande. CABLES syfte är att vägleda en person till egenmakt genom resursförstärkning och att se det positiva i livet. Med tanke på CABLE-handledarens strävan till att arbeta för långsiktiga förändringar i ungdomarnas liv passar det alltså bra att använda CABLE med unga. (Åhman & Sandelin, 2017, s.15).

CABLE kunde vara ett sätt att fånga upp utslagna ungdomar, men också unga utan sådana problem eftersom CABLE tar vid där den egna förmågan att fungera är begränsad (Lindholm & Forsén, 2018, s.3). Enligt Forsén (Personlig kommunikation, 12.4.2018) fungerar en CABLE-grupp bättre ju mer heterogen den är.

3.2 Exposure

Exposure är en av de åtta delarna i CABLE-processen. I exposure observerar man den närliggande miljön för att få förståelse och medvetenhet. Man lär sig också mer om sig själv och andra. Syftet med exposure är att förstå sin omvärld, de människor som finns där, för att kunna stöda dem i deras svårigheter och till att bli herre över sina egna liv. I exposure lär man känna sig själv bättre, bland annat sin biografi, genom att man jobbar med sina attityder, fördomar och värderingar. Man lär sig också om att bli mer närvarande (Starke, 2010., ss. 12, 70).

Exposure har sin början i ett innerstadsområde Middleland, Rotterdam i Nederländerna, som var ett mångkulturellt område med spänningar bland socialt- och ekonomiskt utsatta. En idé kom om att bilda ett "urban mission team" för att förbättra attityderna i stadsdelen. Meningen var att stöda människor och grupper i miljöer med låg status att ta tillbaka och behålla sitt värde och inflytande över det som berör deras liv. På så sätt uppstod exposure-metoden. (Starke, 2010., s. 13).

Metoden går ut på att man gör observationspromenader i ett område och samtidigt funderar på tre frågor: Vad ser du? Vad känner du? Vad tänker du om det du ser och känner? Genom frågan "Vad ser du?" förhåller man sig öppensinnad till det man möter. Empati och sympati är viktiga här. Nya synpunkter kan uppstå i detta stadium. Frågan "Vad känner du?" hjälper deltagarna att lära sig lita på sina känslor. Känslorna kan fungera som verktyg som ger information och förståelse. Med hjälp av frågan "Vad tänker du om det du ser och känner?" kommer man fram till en slutsats med det man mött. Här kan man fundera på om man kan se verkligheten på ett annat sätt än tidigare. Efter att man observerat klart skriver varje deltagare ner sina reflektioner och delar dem senare i grupp. Exposure strävar till att öka deltagarnas medvetenhet om sig själva, bl.a. biografins betydelse och fördomar, andra personer, exempelvis i kollegiet eller i studiegruppen, och att öppna deras ögon för utsatthet (Starke, 2010., ss. 11-13, 56-57).

3.3 Empowerment

Empowerment är målet med CABLE-metoden. Det uppnås då en människa upplever att hen har makt över sitt eget liv. I CABLE försöker man åstadkomma detta på olika sätt. Meeuwisse, Swärd, Sunesson, & Knutagård definierar empowerment som "att ge makt eller auktoritet till och att ge möjlighet eller tillåtelse" till någon människa. Ordet "egenmakt" kan också användas. Empowerment uppstod i en social aktivistideologi som utvecklades i USA på 1960-talet och i idéer om hjälp till självhjälp som introducerades under 1970-talet (Meeuwisse, Swärd, Sunesson, & Knutagård, 2016, ss. 407 - 408).

Empowerment-processen omfattas bl.a. av att man utvecklar sitt tankesätt, exempelvis så att man börjar tänka att man är värdefull, att man känner att man klarar av att slutföra saker, att man litar på sig själv och andra, men också att man uppmärksammar att det går att ändra på samhällets strukturer (Meeuwisse, Swärd, Sunesson, & Knutagård, 2016, s. 408). Tanken med empowerment är att man ska lära känna sig själv och utgående från det erfara att man har makt över den egna livssituationen och över sin närmiljö, det vill säga att man har makt att påverka. I empowerment används ofta metoder där man lär sig genom att själv aktivt vara med och göra, på samma gång som man funderar på konsekvenserna, (Paul, Söderholm, & Åkerlund, 2017) med hänvisning till Niilo-Rämä (2009, s.101). Problembaserat lärande är ett exempel på en metod med målet att uppnå empowerment. Empowerment är också en metod för förebyggande arbete (Moula, 2009, s. 135). Empowerment fokuserar på makt, kontroll, självtillit och stolthet hos deltagaren, och kan ses både som en teori och som en metod (Meeuwisse, Swärd, Sunesson, & Knutagård, 2016, ss. 408, 411).

4 Gruppen och individen

Som det framkommit i kapitel 2.4 är det viktigt för ungdomarna att ha någon som vägleder och stöder dem i deras liv. Detta kan ske då de unga kommer samman i en grupp. I detta fall tänker vi oss att det är en CABLE-grupp. Frågor och funderingar kring identiteten behöver få utrymme för att ungdomarna så småningom ska kunna utvecklas till de människor de är tänkta att vara och som de har förutsättningar för.

4.1 CABLE-handledarens roll i ungdomsgruppen

CABLE-handledaren ansvarar för processen i ungdomsgruppen, och målet är att få till stånd förändring i både ungdomars och samhällets attityder och handlingar för att göra ungdomarna mera delaktiga. CABLE-handledarens uppgifter kan sammanfattas både som känslomässiga, undervisande och sociala, men ansvaret ligger också i att beskydda. (Åhman & Sandelin, 2017, ss. 14 - 15). I kapitel 2.3 påpekar ungdomarna själva att de behöver handledning i sina liv.

Processansvaret ligger hos handledaren, men innehållet uppstår hos de unga. Viktigt är att de unga är deltagande i hela processen, aktör i den inre processen, och inte bara en utomstående betraktare. (Kiilakoski, Kinnunen, Djupsund, & Nieminen, 2015, ss. 143, 171). Man kan allmänt säga att CABLE-handledaren fungerar som en motor i en CABLE-grupp.

Dennes uppgift är att lotsa ungdomarna genom de olika CABLE-träffarna. Detta blir möjligt då ett förtroende mellan CABLE-handledaren och ungdomarna byggs upp redan från den första träffen. I kap 2.1 och 2.4 påpekas hur viktigt det är att ungdomar möts med största respekt och med tanken att det inte existerar några problemungdomar.

Enligt Lätt (2009, ss. 34-32) ska en handledare vara en aktiv lyssnare och iakttagare som reflekterar och hjälper ungdomarna och som även kan bli en förebild för dem. Ifall handledaren får ungdomarnas förtroende är det sannolikt att de kan öppna upp och dela med sig av sina bekymmer och glädjeämnen. En handledare behöver ha en bra självuppfattning och vara medveten om de egna begränsningarna och möjligheterna. Hen måste också ha ett genuint intresse för ungdomar, vara trygg, empatisk, energisk och positiv. (Lätt, 2009, ss. 34 - 42).

CABLE-handledaren behöver ha en accepterande intervention, d.v.s. hen ska bekräfta känslor, upplevelser och frågeställningar som ungdomarna öppnar upp för. Hen får inte kritisera eller värdera ungdomarnas uttryck av känslor och upplevelser. Inte heller ska hen uppmana till förändring av ungdomarnas beteende. Syftet med den accepterande interventionen är att ledaren försöker förstå vad som händer i gruppen utifrån medlemmarnas egna upplevelser. (Olsson & Martin, 2012, ss. 72 - 73, 128).

4.2 Gruppen i funktion

Grupptillhörighet skänker styrka och därför vill man vara en del av gruppen och följa de regler som gäller. När individen gör som alla andra gruppmedlemmar stärker det den egna identiteten. Nilsson menar att när det finns ett bra gruppklimat vill man tillhöra gruppen och är stolt över medlemskapet. Detta bidrar till att det finns en meningsfullhet i det man gör tillsammans. (Nilsson, 2015, s. 76). Detta framgår på ett väldigt tydligt sätt i kapitel 2.3. Meningsfullheten uppnås när ungdomarna får dela sina erfarenheter med varandra och kommentarer och diskussioner föds.

En sammanfattande definition av en fungerande grupp är att den består av ett antal individer som samspelar med varandra, är medvetna om varandra och har en gruppidentitet eftersom de uppfattar sig själva som en grupp. Gruppen har gemensamma mål och man utformar normer, roller och relationer som leder till ett samspel. (Nilsson, 2015, ss. 68 - 69). Som det framkommer i kapitel 2.4 är det viktigt att ungdomarna kan utbyta livserfarenheter för att på så sätt kunna hjälpa varandra att identifiera svårigheter och problem i sociala relationer. Det

ligger ett stort värde i att få stöd av och vara en del av en gemenskap. Många ungdomar kan ha saknat ett fungerande stöd tidigare och har därför inte utvecklat tillräckligt med självkänsla för att klara av sin livssituation ensam. Exempel på stöd är att ge uppmärksamhet, t.ex. genom att lyssna, uppmuntra och använda humor. (Olsson & Martin, 2012, s. 125).

I gruppen måste man alltid ta hänsyn till relationerna mellan personerna i gruppen. En del tycker mer eller mindre om varandra, en del arbetar mycket tillsammans och andra går inte så bra ihop. När man arbetar med en uppgift kommer vissa att ha större kunskap och initiativförmåga än andra. Dessa personer kommer då att tillåtas ta initiativ och använda sina färdigheter och får således en viss position som skiljer sig från andra gruppmedlemmars. Detta kan vara ett hinder för gruppens utveckling. I en samtalsgrupp är det ofta så att någon är skicklig på att berätta om sig själv och får sina problem att framstå som speciellt allvarliga och tunga. Någon annan kanske väljer att berätta sådant som de vet väcker starka känslor hos andra. (Nilsson, 2010, ss. 57, 61 - 62)

I en grupp måste man också ta hänsyn till de olika individernas olikheter, och speciellt i planeringen av aktiviteter är det viktigt att tänka på att alla har olika sätt att lära sig saker och ta in information. Howard Gardners teori om multipla intelligenser lyfter fram att olika människor lär sig på olika sätt, och att det är viktigt att ordna inläringssituationer så att gruppmedlemmarna har möjlighet att ta till sig och ge ut information på olika sätt. De sju första intelligenserna Gardner lyfte fram är verbal-lingvistisk intelligens, logisk-matematisk intelligens, visuell-spatial intelligens, kroppslig-kinestetisk intelligens, musikalisk-rytmisk intelligens, intrapersonell intelligens samt interpersonell intelligens. Senare lade han också till naturalistisk intelligens och existentiell intelligens. I praktiken handlar dessa intelligenser om att alla människor är intelligenta på olika sätt, och att det gäller för den som handleder en grupp att se till att det finns möjlighet för personer med alla olika intelligenser att vara delaktiga. (Gardner, 1999, ss. 47 - 48).

I arbetet med unga i krissituationer är det speciellt viktigt att beakta mångkulturaliteten i vårt samhälle samt att alla unga ska vara välkomna. Men mångkulturalitet menas inte bara olika etniska ursprung, utan också olika sexuella inriktningar, funktionshinder och övriga faktorer som gör att verksamheten kan kännas mindre tillgänglig för vissa grupper av människor. (Kyrkostyrelsen, 2013, s. 36).

4.3 Identitet och ungdomar

Erik Erikson var en betydelsefull person för identitetsforskning, och han kallas därför för identitetens arkitekt. Detta även om varje människa själv är sin egen identitets arkitekt, enligt hans teori om identitetsutveckling. Erikson delar in människans identitetsutveckling i åtta faser som sammanfaller med olika åldersgrupper. I detta arbete har valts att vidare förklara den femte fasen, tonårsåldern, eftersom det är den som arbetets målgrupp befinner sig i. (Karlsson 2001, s.128-129; Tamm 2012a, s.10-15).

Tonårsperioden är enligt Erikson en mycket viktig tid i människans utveckling. Mellan tretton och nitton års ålder söker tonåringarna sin identitet. Identitetsutvecklingen sker genom hela livet men tonårstiden är en speciellt turbulent tid för identitetssökande. Genom att iaktta sin omgivning och anamma olika roller och värderingar letar tonåringarna efter sin identitet. De som inte går igenom denna process är de som genast godkänner den roll som föräldrar förberett åt dem. I tonåren kan detta verka som ett bra alternativ men det kan leda till en livskris senare i livet då man på nytt börjar söka sin identitet. Den andra ytterligheten är de som går igenom processen men aldrig hittar en identitet som de är nöjda med. Detta leder till dålig självbild eftersom personen inte ännu vet vad hen vill få ut av livet eller hur hen vill vara.

Identitetssökningen går till så att tonåringen utforskar olika värderingar. Dessa kan vara moraliska, religiösa eller politiska. Den unga granskar ofta speciellt samhällets värderingar och den egna familjens värderingar för att se om de stämmer in med det hen letar efter. Processen kan vara mycket kritisk. Olika roller kan bytas ut i snabb takt under letandet efter det som känns rätt. Rollerna kan innebära förändringar i exempelvis klädstil, frisyr eller musiksmak. Med de olika rollerna kommer även tillhörandet till en viss grupp, exempelvis punkare, sannfinländare, veganer eller ateister. Gruppens betydelse beskrivs närmare i kapitel 4.2. Grupperna fungerar som stöd för individer som är osäkra i sin identitet och därmed också i sig själv. Vikten av att hitta sin identitet framhävs då jämförelser gjorts mellan de som fortfarande letar efter sin identitet, de som har valt att anamma en färdig identitet samt de som har genomgått processen och hittat sin identitet. De som hittat sin identitet genom att pröva olika roller har jämförelsevis bättre sociala färdigheter, de klarar sig bättre i skolan och de är mer självständiga. Betydelsen av att respektera ungas identitetsbildningsprocess tas även upp i kapitel 2.5. (Karlsson 2001, s.128-129; Tamm, 2012a, s.10-15).

Basen för identitetsutvecklingen är en utvecklad självuppfattningsförmåga. Som barn har man ett annat perspektiv på sig själv. Man utgår från sig själv. I och med utvecklingen till en mer och mer självständig person byggs förmågan att se sig själv ur flera andra perspektiv upp. Denna förmåga medför dock även en större förmåga till självkritik. Den utvecklade självuppfattningsförmågan ligger som bas för att kunna bygga upp en mångfacetterad vuxen identitet. Under identitetssökandet är det vanligt att vänskapsrelationerna är mycket starka. Relationen till föräldrar kan lida och kärleksrelationer är mindre vanliga för de som fortfarande försöker finna sin identitet. En förutsättning för goda nära relationer är just att identitetssökningen har avslutats. Under identitetssökandet kan ungdomar vara mer självkritiska, impulsiva och förvirrade. De hamnar även oftare i konflikt med auktoriteter såsom lärare och föräldrar. I kapitel 2.2 står det mera om hur identitetsutvecklingen har försvårats idag. (Wrangsjö 2007, s.129-130; Wrangsjö 2006, s.135-136).

4.4 Kyrkan och individen

När det gäller ungdomsarbetet i kyrkan präglas människosynen av en holistisk människosyn, d.v.s. tanken om att varje människa är en helhet som består av fysiska, psykiska, sociala, emotionella, andliga och estetiska sidor. Utgångspunkten för kyrkans ungdomsarbete är att alla barn och unga har rätt att få stöd i sitt växande, att utvecklas och uppleva lärandets glädje. Individen ska inte primärt förändras utan få stöd i att utvecklas utgående från de gåvor hen har. (Kyrkostyrelsen, 2013, ss. 4 - 6).

Även om betoningarna ligger på människan som helhet, har kyrkans ungdomsarbete under en längre tid främst handlat om konfirmandundervisning, hjälpledarutbildning och skolsamarbete. Den övriga samlade verksamhetens popularitet har sjunkit, vilket väcker frågor om huruvida församlingarna har hängt med i samhällets utveckling och om det erbjuds tillräcklig verksamhet för unga som inte vill eller kan delta i dessa verksamhetsformer. (Kyrkostyrelsen, 2013, ss. 4 - 6). Riktlinjerna för hjälpledarverksamheten (Kyrkostyrelsen, 2016, ss. 23 - 24) har också utvecklats till att fokusera på den unga och dess behov, snarare än församlingens behov av utbildade hjälpledare. De ungas delaktighet och möjlighet att delta oberoende av de egna talangerna eller möjlighet att tillföra församlingen något betonas, och det har blivit allt viktigare att ha verksamhet som riktar sig även till unga som inte vill vara aktiva ledare eller som inte vill fokusera på just den andliga utvecklingen. Församlingen har som uppgift att stärka de ungas individuella utveckling och deras delaktighet i grupper.

Den kristna människosynen innebär även att alla människor är unika och helt enastående. Trots detta kan man snegla på andra och vilja likna dem i stället för att vara sann mot sig själv. I kapitel 2.3 hänvisar man i NUPS-projektet till professor Juha Varto som lyfter fram att människan har svårt att vara sig själv beroende på samhällets påverkan. Han vill att ungdomsarbete ska hjälpa den unga att våga vara den speciella människa som hen är född till.

Gud som skapat människan vill att varje enskild människa ska bevara och utveckla sin individualitet. Man får ställa frågan om vad man vill med sitt liv. Vilka anlag och intressen har jag och vad längtar jag efter? Då man tar hänsyn till sin egen vilja betyder det inte att man oreflekterat gör vad man har lust till, utan tvärtom. Att bejaka sitt innersta medför i praktiken att avstå från sådant som är mindre väsentligt för en. (Melin, 1992, s. 25).

Melin (1992, ss. 5-6) hänvisar till Ps 139:14 (Bibeln 1917) ”Jag tackar dig Gud att jag är danad så övermåttan underbar. Ja underbara är dina verk, min själ vet det så väl”. Hon fortsätter med att konstatera att om man inte älskar sig själv kan man inte älska andra och genom att förstå sig själv lär man sig att förstå andra. Då man accepterar sig själv kan man acceptera andra. Det är omöjligt att bära på självförakt och samtidigt högakta och uppskatta sin medmänniska. När andra bemöter en kärleksfullt får man kärlek till sig själv på grund av att man ser på sig själv som andra ser på en. Därför att Gud har älskat människan kan människan älska sig själv. (Melin, 1992, ss. 5 - 6).

5 Delaktighet och gemenskap

Vi bär alla på en längtan efter att vara en del av något större än oss själva. Speciellt i ungdomsåren blir detta aktuellt då vi söker efter vår egen identitet. Vem är jag och vad står jag för? Intresset för olika slag av gemenskaper och grupp tillhörigheter vaknar.

5.1 Delaktighet

I kapitel 6.1 kan vi ta del av både ungdomslagen och undervisnings- och kulturministeriets publikationer som pekar på att ungdomar är i behov av en större känsla av delaktighet och gemenskap. Olsson och Martin har kommit till samma slutsats när de säger att såväl unga som äldre har behov av ett sammanhang. Man kan säga att gemenskap med andra ger oss näring. När vi blir sedda och bekräftade av andra växer vi som människor och det är först i samspel med andra som vi blir säkra på vår egen personlighet. När vi tittar på oss själva

tänker vi ofta vilka vi är lika och vilka vi inte är lika. Vi är alla födda in i någon form av familj som ingår i en större släkt. Inom denna grupp lär vi oss uppfattningar, åsikter och värderingar. (Olsson & Martin, 2012, ss. 25 - 28).

Åbo stad har som ett av huvudtemana för skolåret 2017-2018 "Delaktighet" och har därför utsett en delaktighetskoordinator för grundskolorna som ska handleda och aktivera skolorna i Åbo stads ungdomstjänster. Delaktigheten förstärks av att de unga tas med i planeringen. Två projekt som stöder delaktighet har kört igång, dvs. #mäliikun och projektet "Osallistuva budjetointi nuorisopalveluissa", vilka fritt översatt betyder #jagrörpämig och "Delaktig budgetering i ungdomstjänsterna." (Åbo stad, 2018).

Även om dagens ungdomar törstar efter gemenskap finns det samtidigt ett men. Man vill nog vara en del av ett större sammanhang men samtidigt värnar man om sin individuella frihet att välja och skapa en egen position, identitet och känsla av autenticitet. Dagens ungdomar är väldigt ombytliga när det gäller grupp tillhörighet och stil. (Lalander & Johansson, 2017, ss. 17 - 18, 96).

5.2 Möjlighet till delaktighet i kyrkan

Som det ser ut nu finns det många unga som deltar i skriftskolan och hjälpledarverksamheten, men som sedan slutar vara aktiva och ibland till och med skriver ut sig ur kyrkan då de upplever att det inte längre finns några uppgifter för dem efter hjälpledaråldern (Kyrkostyrelsen, 2013, s. 48). De nya riktlinjerna för hjälpledarverksamheten (Kyrkostyrelsen, 2016) betonar genomgående att de unga ska få vara delaktiga i församlingens verksamhet. Det lyfts också fram att det ska finnas möjlighet att vara aktiv också i andra sammanhang än i konfirmand- och barnverksamheten där de vanligaste platserna för hjälpledare är. Enligt (Kyrkostyrelsen, 2013, s. 16) är en möjlighet för äldre ungdomar och unga vuxna att fungera som frivilliga ledare för kamratstödsgrupper. Här lyfts fram att också unga är kallade att tjäna, och att det i sådana grupper finns en möjlighet att med hjälp av handledning och tillräckligt stöd få prova på att arbeta diakonalt och ge av sin tid och sina resurser till människor som behöver det. Dessutom är grupper för personer i behov av stöd en arbetsform som tar mycket tid och arbete av de anställda, och det här är också ett sätt att möjliggöra dessa grupper. I samarbete med frivilliga kan arbetsbördan lätta, samtidigt som det är viktigt att minnas att den frivilliga aldrig ska lämnas ensam i sin uppgift. Att ge unga möjlighet att vara erfarenhetshandledare i CABLE-grupper eller bidra på något annat sätt, kunde vara nyttigt för både unga och kyrkans verksamhet.

5.3 Känsla av sammanhang

Aaron Antonovskys (1923 - 1994) forskning visar på betydelsen av att tillvaron är begriplig för att få en fungerande vardag. Antonowsky utvecklade en teoretisk modell kallad KASAM (känsla av sammanhang). Han menade att för att vi ska kunna uppnå en känsla av sammanhang i tillvaron så behöver vi förstå olika situationer och också tro att vi kan hantera dem, dessutom ska det vara meningsfullt att hantera dem. Således består KASAM av tre komponenter; begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet. Om man är övertygad om att man inte har förmåga att hantera en situation spelar det ingen roll hur meningsfull eller begriplig den är. Det är ändå de tre komponenternas samspel som får till stånd en helhetsbetonad känsla av sammanhang eller brist på sammanhang. (Tamm, 2012, ss. 206, 209 - 213).

5.4 Den ensamma finländaren

I ungdomsundersökningarna i kapitel 2.2. nämns att både känslomässig och social ensamhet bland ungdomar är ett gissel. Dessutom blir det allt vanligare med ensamhetskänsla långt ner i åldrarna. Var tionde finländare eller en halv miljon av befolkningen upplever ensamhet idag enligt en färsk undersökning av YLE. Ett exempel på ensamhet är att man har möjlighet att ta kontakt via nätet men man har ingen att kontakta. Detta väcker skamkänslor och man börjar känna sig misslyckad och leder sig tillbaka. Då andra märker att man leder sig tillbaka uppfattas man som ännu mer konstig och annorlunda och ingen vill ha kontakt, säger Niina Junttila i en intervju med YLE. Junttila är biträdande professor vid Åbo Universitet, och har forskat om ensamhet och också skrivit en bok, med namnet "Kavereita nolla", i ämnet. Ensamhet kan orsaka så stor ångest att vi inte ser andras lidande eller inte tål andras glädje, konstaterar Junttila. I värsta fall kan det till och med leda till radikaliserings. Enligt Junttila kan ensamma, ångestfyllda unga män som känner att de inte duger till något lockas med i radikal verksamhet, som till exempel IS. Enligt forskning har ensamhet numera allvarligare konsekvenser än tidigare. I dag är inte en ensam person bara en "udda personlighet" utan är i värsta fall deprimerad och självdestruktiv. Hen kan falla utanför välfärdssamhället på grund av att hen inte klarar av att ta sig fram i ett informations- och statussamhälle som bygger allt mer på sociala relationer. (Brunell, 2018).

Ensamhet påverkar inte bara psykiskt välmående utan också andra plan i livet. Bland kvinnor ökar ensamhet till exempel tröstätande, bland män ökar alkoholkonsumtionen. Ensamhet kan också leda till ekonomiska svårigheter och arbetslöshet. Ensamhet är dessutom en svår känsla att bli av med. Om man har upplevt ensamhet som barn, hänger känslan ofta med till ungdomen och ända in i vuxen ålder. Om du hamnar utanför, blir du ofta där, säger Junttila. (Brunell, 2018).

Organisationen HelsinkiMissio som funnits i Helsingforsregionen sedan 130 år tillbaka konstaterar att deras arbete har ändrat karaktär från att bekämpa en ekonomisk fattigdom till att försöka få bukt på ensamheten. Eftersom ensamhet hittas i alla åldersgrupper och socialgrupper, uppkommer svårlösta problem som barns illamående, depression, arbetsförmåga och självmord. Det enda sättet att råda bot på ensamhet är en annan människa. Flera internationella forskningar visar att ensamhet påverkar oss ända ner på cellnivå eftersom immunförsvaret blir nedsatt. Risken för bland annat hjärt- och kärlsjukdomar, demenssjukdomar och cancer ökar. Risken att dö i förtid ökar med 32 % om en person är socialt isolerad visar en forskningsstudie vid Brigham Young University. (Brunell, 2018).

Peter Strang är professor vid Karolinska institutet i Stockholm, och har skrivit en bok som heter "Att höra till. Om ensamhet och gemenskap". I en artikel om detta lyfts ny forskning fram. En relativt ny upptäckt är att ensamhet är ett hälsoproblem i klass med rökning och fetma. Den ensamma upplever mer smärta och har mer symptom förutom ett lidande på psykologiskt plan enligt ensamhetsforskare Strang. I forskningen har man kunnat se vad som händer med hjärnans smärtsystem då man upplever ofrivillig ensamhet. Enligt Strang är de unga vuxna den grupp som är ensamast nu just och han påminner om att det även finns självvald ensamhet som inte är skadlig. Det är när ensamheten är ofrivillig som den gör ont och blir skadlig. (Westergård, 2017).

5.5 Nätet som social arena

I dag träffas många ungdomar via Internet. Redan under 1990-talet fick Internet allt större betydelse för unga människor och de började tillbringa mer och mer tid där. Idag finns omfattande forskning om vad ungdomar gör vid datorn och Internet. När unga människor ger sig ut på nätet för att söka nya vänner och äventyr är det en form av social interaktion. (Lalander & Johansson, 2017, ss. 95, 98, 103)

Det finns ett otal varianter av chatgrupper på nätet, vilket även framkommer i refererade undersökningar i kapitel 2.2. Problemet är att det saknas information om vem man egentligen skriver till och umgås med. Det är just detta som är det intressanta för denna typ av gemenskaper. Vissa ungdomar använder dator och Internet för att fly undan en alltför obehaglig social verklighet. De finner stor glädje i att spela rollspel och leka fantasilekar och nätet används också när ungdomarna söker efter kärleken. (Lalander & Johansson, 2017, ss. 104 - 105)

En del unga människor söker lösningen på sina psykiska och sociala problem på nätet. Genom att anta vissa roller, berätta om sina problem eller leka socialarbetare undviker människor att ta tag i egna problem. Anonymiteten skyddar, lockar till bekännelse och skapar beroenden. Trots att samvaron på nätet kan betraktas som fri och okonstlad finns det regler och normer eftersom vi lever i Finland. Internet skapar nya förutsättningar för mänsklig interaktion. Nya grupper bildas och upplöses, geografiska avstånd spelar en mindre roll i sammanhanget. Unga människor tillbringar en allt större del av sin tid framför datorn och detta påverkar också skolan. Till all lycka finns idag en ökad medvetenhet om vikten av att arbeta med mediapedagogik. (Lalander & Johansson, 2017, ss. 106 - 109).

6 Ungdomsarbete i dagens Finland

I detta kapitel behandlas ungdomsarbete i Finland ur några olika perspektiv. Först redogörs för lagar och förordningar som styr ungdomsarbetet, och det berättas om olika aktörer i landet som arbetar med att förverkliga dessa bestämmelser. Den andra delen av kapitlet handlar om ungdomsarbetet i Finlands evangelisk-lutherska kyrka, och beskriver organisationen inom det arbetet.

6.1 Lagstiftning

Både ungdomsarbete och ungdomspolitik styrs utifrån ungdomslagen. Varje år deltar ungefär en miljon ungdomar i någon form av ungdomsarbete, och ungdomsarbetet ses som en viktig service. Med ungdomsarbete menas arbete som görs för att förbättra ungas delaktighet, deras utveckling och processen till självständighet. Sådant arbete som görs för att förbättra ungas levnadssituationer och deras växelverkan med andra generationer faller under ungdomspolitik. (Ungdomslagen 1285/2016, 3§; Allianssi 2018).

År 2016 kom en ny ungdomslag som gäller unga upp till 28 år. Genom utvecklat ungdomsarbete strävar lagen till att förbättra ungas levnadssituation, deras möjlighet att påverka samhället samt deras aktivitetsnivå i samhället över lag. Lagen strävar även till att stödja ungas utveckling, både då det kommer till lärande och färdigheter, och då det kommer till deras utveckling till en självständig medlem av samhället. Ett annat mål är att hjälpa de unga att hitta meningsfull fritidssysselsättning. De ungas rättigheter betonas och jämlikhet bland unga lyfts upp som ytterligare ett mål. Utöver dessa mer prestationsfokuserade mål framhävs även ett behov av en större känsla av delaktighet och gemenskap bland unga. De grundvärderingar som genomsyrar lagen är solidaritet, miljöhänsyn, respekt för livet samt internationalism. Kulturell mångfald, mångprofessionellt samarbete, strävan till hållbar utveckling och sunda levnadsvanor värderas högt. Internationella överenskommelser angående ungdomsarbete anses gälla även om de inte finns medskrivna i lagen. (Ungdomslagen 1285/2016, 1§-3§).

Staten och kommunerna bär gemensamt ansvar för ungdomsarbetet. Undervisnings- och kulturministeriet leder, koordinerar och fortsätter utveckla ungdomsarbete på riksnivå, och lyfter också fram ungdomsarbetet i samband med nya politiska beslut. Då det behövs bör ministeriet ta initiativ till samarbete med kommuner, tredje sektorn eller de unga själva. På ett mer lokalt plan har Regionförvaltningsverket sitt aktivitetsområde, och det har också mer detaljerade uppgifter. Vart fjärde år bör statsrådet komma ut med ett nytt riksomfattande program för ungdomsarbetet och ungdomspolitik, som bereds av Undervisnings- och kulturministeriet som vid behov samarbetar med andra ministerier, unga och aktiva inom ungdomsarbetet. Programmet är i kraft de fyra följande åren och möjliga ändringar i planen kan göras vid behov då det granskas. Detta program utgör en mer detaljerad plan för ungdomsarbetet och ungdomspolitik i Finland. (Ungdomslagen 1285/2016, 1§,4§,5§).

Undervisnings- och kulturministeriet ser främjandet av ungas deltagande och ungas delaktighet som viktiga mål för sin verksamhet. Ungas rätt att få sin talan hörd förverkligas i kommunerna, som är skyldiga att upprätthålla någon form av ungdomsgrupp som har möjlighet att påverka, exempelvis genom ett ungdomsfullmäktige i kommunen och elevkårsarbete i skolorna. I regeringsprogrammet planeras även för konsekvensbedömningar då det kommer till beslut som gäller minderåriga, och kommunallagen och lagen om grundläggande utbildning tar också fasta på ungas rätt att få sin talan hörd. I det riksomfattande programmet för ungdomsarbetet 2017 - 2019 betonas ungas rätt att delta och påverka i samhället. Undervisnings- och kulturministeriet ansvarar för att fördela statens

bidrag till ungdomsarbetet. Bidraget går bland annat till kommunerna, organisationer, ungdomsforskning, internationellt ungdomsarbete, ungdomsarbete på nätet och arbete som förebygger marginalisering. Även godkända ungdomscentraler, som kan ägas av en kommun, sammanslutning eller organisation och erbjuder allmännyttig ungdomsverksamhet, kan få finansiellt stöd via detta ministerium. Ungdomscentralernas arbete ska främja internationalisering och ha en bas i hållbar utveckling, och ordnar bland annat läger, verksamhet som fokuserar på natur och miljö, äventyrsverksamhet och kulturverksamhet. Inom äventyrspedagogik har en del centraler även fungerat som metodutvecklingsplats. Det finns nio ungdomscentraler för tillfället. (Allianssi 2018; Undervisnings- och kulturministeriet 2018; Ungdomslagen 1285/2016, 20§).

Undervisnings- och kulturministeriet utvecklar ungdomsarbetet och ungdomspolitiken samt har som mål att förbättra ungas levnadssituation och deras kommunikation med andra generationer, och här sker också samarbete mellan olika områden. Ungdomsarbetets mål ses som stödandet av de ungas utveckling och deras delaktighet i samhället. Teman som hör till ungdomspolitiken kommer upp i regeringens spetsprojekt, i regeringsprogrammet samt i det riksomfattande programmet för ungdomsarbetet och ungdomspolitiken. Ett av den nuvarande regeringens spetsprojekt är en ny version av ungdomsgarantin, som går ut på att alla som går ut grundskolan garanteras en utbildning. Social-, hälsovårds-, och mentalvårdstjänster för unga skulle utvecklas vidare och unga skulle vid behov alltid få en rehabiliteringsplats, samtidigt som man arbetar för att ungas vilja att arbeta ska höjas. Det uppsökande ungdomsarbetet skulle utvecklas vidare, liksom samarbetet mellan olika sektorer. Lokala metoder som visat sig vara effektiva skulle implementeras nationellt. Statens ungdomsråd tillsätts av statsrådet, och har som uppgift är att ta fram information om unga och deras levnadsförhållanden, att utveckla ungdomspolitiken, att bistå Undervisnings- och kulturministeriet med utlåtanden, att följa med internationellt ungdomsarbete, att behandla ärenden som gäller unga och att utvärdera statsförvaltningens beslut ur de ungas synpunkt. (Undervisnings- och kulturministeriet 2018; Ungdomslagen 1285/2016, 6§).

6.2 Kommunalt ungdomsarbete

Kommunerna förverkligar ungdomsarbete och ungdomspolitik lokalt. De bör ge unga möjligheten att påverka frågor gällande ungdomspolitik, och unga bör också höras i andra ärenden som specifikt gäller dem. Vid behov kan flera kommuner samarbeta för att alla ungdomar ska ha möjlighet till ungdomsarbete, och det är också möjligt för kommuner att samarbeta med andra myndigheter, tredje sektorn, ungdomsrådet eller ungdomarna själva och deras familjer. Kommunerna ska bedriva ungdomsverksamhet genom att erbjuda ungdomarna tjänster, stödja deras medborgarverksamhet samt bibehålla utrymmen där unga kan vistas. Kommunernas vanligaste uppgifter inom ungdomsarbetet är att ordna utrymmen och aktiviteter för ungdomar, marknadsföra dessa aktiviteter och genomföra dem samt att främja ungas delaktighet i samhället och bidra till tredje sektorns ungdomsarbete. Även rådgivnings- och informationstjänster är vanliga uppgifter, liksom uppsökande ungdomsarbete och specialungdomsarbete. (Allianssi 2018; Undervisnings- och kulturministeriet 2018; Ungdomslagen 1285/2016, 8§, 20§).

Uppsökande ungdomsarbete är en verksamhetsform som strävar till att nå de unga som behöver stöd. Verksamhetsformen ska hjälpa dessa unga att hitta sådant stöd som hjälper dem bli mer självständiga eller mer delaktiga i samhället. Ofta är det den unga själv som initierar kontakten och startar klientskapet, men också information som kommer från andra myndigheter kan leda till att en klientkontakt tar form. Det är alltid frivilligt för den unga att ta del i det uppsökande ungdomsarbetet. Verkstadsverksamhet för unga är en av de tjänster som man via det uppsökande ungdomsarbete kan börja med, och över 90% av kommunerna på fastlandet ordnar sådan verksamhet. Fast den unga oftast hänvisas vidare till verkstaden kan hen också själv söka sig till den. Målet för den unga kan vara att få färdigheter som behövs för att komma in på en skola, att slutföra påbörjade studier, att få ett jobb eller att få någon annan service som den unga behöver. Verksamheten på verkstaden ämnar göra den unga mer självständig, mer delaktig i samhället eller förbättra hens livskompetens. Undervisnings- och kulturministeriet ger verkstäderna finansiellt stöd och hjälper med utvecklingen av verksamheten. (Allianssi 2018; Undervisnings- och kulturministeriet 2018; Ungdomslagen 1285/2016, 10§, 13§).

6.3 Statligt ungdomsarbete

Enligt lagen om regionförvaltningsverken 896/2009 ska regionförvaltningsverken främja jämlikhet mellan olika regioner genom att sköta uppgifter inom verkställighet, tillsyn och styrning. Bland annat inom social- och hälsovård sköter regionförvaltningsverken vissa uppgifter. Regionförvaltningsverkets ungdomsavdelnings mål är att främja ungas aktiva medborgarskap, deras självständighetsprocess samt utvecklandet av social kompetens. Dessutom ska de utvärdera regional utveckling och de ungas levnadsförhållanden. Regionförvaltningsverket samordnar ungdomspolitik, utvecklar ungdomsverksamhet, utvecklar hobbyverksamhet för unga, erbjuder råd och ger utlåtanen. Regionförvaltningsverket jobbar också med internationellt samarbete inom ungdomsfrågor, fortbildningar, regional utveckling, utvärderingar av service riktad till unga samt som stöd för uppsökande ungdomsarbete, ungdomsarbete på nätet och rådgivnings- och informationstjänster för unga. (Lag om regionförvaltningsverken 896/2009, 2§, 4§; Regionförvaltningsverket 2018).

Undervisnings- och kulturministeriet bör utse nationella kompetenscentrum för ungdomsområdet som ska utveckla Finlands ungdomsarbete. Kompetenscentrumen bör följa ungdomslagens principer, och centrets verksamhet bör vara till allmän nytta för samhället. Ett företag som strävar efter vinst kan inte fungera som kompetenscentrum. Utöver utvecklandet av ungdomsarbetet bör centren arbeta med frågor som gäller ungdomsarbete eller ungdomspolitik. De godkända kompetenscentrumen får bidrag från staten. Det riksomfattande programmet för ungdomsarbetet och ungdomspolitiken 2017 - 2019 specificerar att kompetenscentrumen ska prioritera fyra områden i ungdomsarbetet och ungdomspolitiken. Dessa områden är delaktighet, med målet att göra det lättare för unga att påverka i samhället och delta i frivilligarbete, nya metoder och bättre kvalitet, ungdomsarbete på nätet och rådgivnings- och informationstjänster för unga samt ungas sociala kompetens. Man strävar till att sammanföra arbetet i ungdomsverkstäderna och det uppsökande ungdomsarbetet, att försöka uppnå ungdomsgarantin samt att förbättra de ungas levnadsförhållanden. I december 2017 valdes sammanlagt tolv kompetenscenter. Ett exempel är Allians. En politiskt obunden service- och intresseorganisation inom ungdomsarbete som valdes i kategorin ungas delaktighet. En stor del av de nationella ungdomsorganisationerna hör till Allians. (Ungdomslagen 1285/2016, 19§; Undervisnings- och kulturministeriet 2018; Allianssi 2018).

6.4 Kyrkligt ungdomsarbete

Kyrkan har ett omfattande ungdomsarbete, och en stor del av de finländska ungdomarna kommer i kontakt med församlingarna. Största delen av den Finlands evangelisk-lutherska kyrkans resurser går till barn- och ungdomsverksamheten (Kyrkostyrelsen, u.å.a). Verksamheten som samlar den största mängden ungdomar är konfirmandverksamheten, i vilken 85,8% av alla 15-åringar deltog år 2016. (Kyrkostyrelsen, u.å.b). Detta gör att många unga kommer i kontakt med kyrkan, antingen direkt eller indirekt genom att vännerna deltar i skriftskolan, vilket leder till att kyrkan har stora möjligheter att vara en del av de ungas liv. Kyrkoordningen (8.11.1991/1055) säger att kyrkan ska utföra diakoni, med syftet att hjälpa dem som har det största behovet och som inte får annan hjälp, med hjälp som kommer från kärlek till andra människor (Kap 4, 3§). I kombination med vetskapen om att många unga kommer i kontakt med kyrkan ger detta församlingarna och kyrkan en speciell roll i hjälpanandet av unga som hamnat utanför samhället, eller som inte har ett stödnätverk runt sig.

Kyrkans strategiska riktlinjer för fostran (Kyrkostyrelsen, 2015) lyfter fram att fostran sker tillsammans, och att den gör det möjligt för de unga att växa som individer och som medlemmar i ett sammanhang. Detta passar bra i samband med CABLE, som jobbar för att lyfta fram individens egna resurser och möjligheter samtidigt som gruppens sammanhållning och betydelse för medlemmarna betonas (Helsingin diakonissalaitos, 2013, ss. 4, 8). Kyrkostyrelsen (u.å.c) lyfter också fram församlingarnas samarbete med skolor, barnskydd och andra instanser, och påpekar att detta samarbete är en viktig del av ungdomsarbetet. Dessutom lyfts kyrkans barn- och ungdomsarbete fram som förebyggande barnskyddsarbete (Kyrkostyrelsen, u.å.c), vilket är bra att ha i åtanke speciellt i arbetet med minderåriga ungdomar.

Kyrkostyrelsen beskriver uppsökande ungdomsarbete som ett sätt att visa unga möjligheter där de inte kan se sådana själva. Den unga är ett subjekt i sitt eget liv, och den som arbetar med ungdomen ska hjälpa den unga att hitta sina resurser och sin motivation att förändra sitt liv i en riktning som är bra för hen själv. Speciellt i kriser behöver unga församlingens stöd, och Kyrkostyrelsen lyfter också fram att kamratgrupper med låg tröskel ibland kan vara det bästa stödet i krissituationer. (Kyrkostyrelsen, 2013, s. 16).

Genom uppsökande ungdomsarbete, som sker där ungdomarna finns i sin vardag, sänker församlingen tröskeln för de unga att delta, och bilden av kyrkan som en begränsad aktör som finns i en kyrksal bryts ner. Detta är speciellt viktigt för personer som håller på att marginaliseras, och som också är målgruppen för den uppsökande verksamheten. (Kyrkostyrelsen, 2013, ss. 25 - 26).

7 Arbetsprocess

Examensarbetet påbörjades i januari 2018. För att skriva ett examensarbete kring CABLE-metoden behövs kunskap om vad CABLE är och hur den kan användas. Därför läste skribenterna först in sig på det. Tidigare examensarbeten studerades för att få en bild över vad som redan har gjorts inom projektet. Ett gemensamt intresse för ungdomsarbete blev riktgivande för valet av tema för examensarbetet. Eftersom ett av målen med examensarbetet är att producera material som finlandssvenska församlingar kan ha nytta av, beslöts det att gruppen kommer att utarbeta en modell för att använda CABLE med unga. Intervjuer planerades att användas som metod och intervjuobjekten avsågs vara professionella som har erfarenhet av CABLE grupper och ungdomsarbete. Parallellt med intervjuerna planerades en genomgång av litteratur om olika teman som berör ämnet, bland annat känslan av delaktighet, ungdomars behov och arbete med grupper. Frågeställningarna i detta skede handlade om hur man ska kunna nå ungdomar samt hur en ungdomsmodell för CABLE kunde se ut.

Examensarbetet fortskred till idéseminariet i januari där det presenterades. Det beslöts att slopa intervjuerna eftersom det fanns tillräcklig information att tillgå i litteraturen och det visade sig att intervjuer inte längre är ändamålsenliga. Litteraturgenomgång blev den nya planen för utformningen av teoridelen av arbetet. Under mellanseminariet i mars kom opponenter och handledare med åsikter och förslag för hur arbetet skulle fortskrida. CABLE handboken som används på fältet blev även tillgänglig som informationskälla efter mellanseminariet. Det blev beslutat att utforma modellen med tanke på CABLE handledare som redan har erfarenhet av CABLE och är bekanta med CABLE-handboken. Genom att inte inkludera sådant som redan finns med i CABLE-handboken hoppas vi att vår modell kommer att vara till praktisk nytta för CABLE-handledare som vill leda en CABLE-grupp för unga. Att utarbeta en ny handbok delvis utgående från det som tidigare producerats i andra examensarbeten inom projektet blev det nya målet. Frågeställningarna omformulerades för att bättre passa ihop med arbetets teoridel samt det nya målet av att

utarbete en handbok. ”Vad behöver man veta för att förstå och delaktiggöra unga i en CABLE-grupp?” Och ”Hur kunde man arbeta med unga i en CABLE-grupp?” blev de nya frågeställningarna. Fram till mellanseminariet hade gruppen till stor del jobbat med delar av examensarbetet på olika håll och efter seminariet omstrukturerades texten och arbetets olika delar sammanfogades för att göra arbetet mera sammanhängande. Handboken utformades utifrån examensarbetets teoridel. Examensarbetet språkgranskades och granskades för överensstämmelse med Novias skrivanvisningar. Slutligen presenterades examensarbetet på slutseminariet i maj 2018.

8 Modell

CABLE-modellen för unga och tillhörande handbok har utarbetats med CABLE-handboken (HDL och YH Novia) och examensarbetet "CABLE som samfundshandledning" (Paul, Söderholm & Åkerlund, 2017) som grund. Modellen har därefter vidareutvecklats genom att nyttja och implementera insamlat material och resultat från litteraturgenomläsning i kapitel 2, och teori i kapitel 3-6 i detta examensarbete. I fokus har även varit kyrkans betoning att man i verksamhet för unga fokuserar på den unga och dess behov, snarare än den unga som en resurs (kap. 4.4). Därtill finns tankarna om Delaktighet (kap. 2.1, 2.4 och 5) och Empowerment (kap. 3.3) genomgående med.

CABLE-modellen är indelad i 8 träffar, vilka kan användas som grund vid planering av kurs. Beroende på målgrupp, tema och behov kan antalet träffar anpassas. En genomgående tanke i modell-utvecklingen har varit att träffar samt tema ska bli en utvecklingsprocess för den unga, som sker fortgående genom hela kursen och förhoppningsvis även efter slutförd kurs (kap. 2.3).

Träff 1 - 8 har gemensam grundstruktur, uppbyggt enligt givet tema för varje enskild träff. Vid utvecklandet av modellen har tanken varit att punkterna Tema, Metoder, Diskussionsfrågor och Förberedande av nästa tema och träff ska ingå i alla träffar, och därmed utgör stommen i träffarna.

Punkten Tema bygger långt på fjolårets CABLE-modell och dess rubriker (Paul, Söderholm & Åkerlund, Novia, 2017) i kombination med vad som framkommit i litteraturgenomgången (kap. 2).

Punkten Metoder innefattar verksamhet som är teoriförankrad och välfungerande och som är resultat av litteraturgenomgången (kap. 2), samt material utformat med teori som grund (kap. 3-6). Strävan har varit att hitta verksamhet och modeller som stöder varje träffs tema för att vidga insikt och förståelse runt temat, samt därmed stöda utvecklingsprocessen hos de unga. Därtill har man medvetet försökt visa på verksamhet och modeller med varierande samt kompletterande metoder och därmed beaktat olika behov och inlärningsvägar.

Punkten Diskussionsfrågor grundar sig på välfungerande verksamhetsmodeller och metoder (kap. 2.3 och 4.2). Diskussioner framhålls på flera ställen i källorna som välfungerande metod med flera bra följdresultat. Genom diskussion strävar man bl.a. efter att fördjupa sig i temat, vidga insikter och förståelse genom interaktion i gruppen.

Punkten Förberedande av nästa träffs tema är viktig då detta stöder att utvecklingsprocessen hos den unga blir fortgående och inte enbart sker under själva träffen, dessutom kan de unga på detta sätt själva vara delaktiga och påverka utformningen av nästa träff (kap. 2, 3.3 och 5).

Handboken består av en allmän del, vari även ingår Inledning av träff och Avslutning av träff. Här presenteras CABLE-processen även i bildform för att ge en snabb överblick av vilka övningar finns med under vilken träff. Den allmänna delen kan ses som en sammanfattning av all relevant information och kunskap som samlats in och som kan anses beröra hela CABLE-processen. Fokus har lagts vid de ungas egen röst (kap. 2), gruppens betydelse (kap. 4) samt de ungas delaktighet (kap.5). Här betonas även gott förhållningssätt och bemötande starkt, då detta framkommit som önskemål av de unga själva (2.1 och 2.4).

Därefter beskrivs i handboken träffarna enskilt. *Träff 1*, Vem är jag? inbegriper introduktion till vad CABLE är samt mål och innehåll med träffarna. Därtill ställer man upp gemensamma regler och ramar för träffarna. Handledarens betydelse samt gruppens funktion och betydelse (kap. 4) är betonat här. Utöver detta sätts fokus på ungas identitet och "jagbild" (kap. 2.2 och 4.3).

Träff 2, "Vad är viktigt för mig?", har temat Värderingar. Vad är viktigt för den unga och vem ser man upp till? Den inre motivationen och välmåendet behandlas. Likaså kan känslor samt egna resurser och behov diskuteras. (kap. 2, 4 och 5).

Träff 3, "Vad kan jag och vad är jag bra på?", handlar om empowerment. Vilka styrkor har man, vad kan man stärka sig i och hur kan man använda sig av sina kompetenser för att gå framåt? Flertalet unga har bristande insikt i sina egna styrkor och förmågor, varvid självbilden försvagas. (kap. 2.2 och 3.3).

Träff 4, "Var hör jag hemma?", berör händelser, situationer och gemenskaper som är viktiga för den unga själv. Många unga har bristande insikt om sin egen framtid, upplever ensamhet eller saknar trygghet och stabilitet i sitt liv. Det är livsnödvändigt att få uppleva känsla av värde och att tillhöra en gemenskap. (kap. 2.2, 4, och 5).

Träff 5, "Exposure", handlar om observation. Vilka hinder och möjligheter finns i den ungas liv och hur påverkar omgivningen oss? Tanken är att den unga ska göra observationer gällande sitt eget liv och sin näromgivning, samt vilka känslor, reflektioner och insikter om koppling mellan dessa observationer som visar sig. Observationen kan göras rent fysiskt i närmiljön, på nätet eller på ett mentalt plan, beroende på målgrupp och behov. Tanken är att den unga genom dessa observationer ser sina valmöjligheter i livet och stärks som individ. (kap. 2.2, 2.3, 3.2, 5.1 och 5.3).

Träff 6, "Återgivning", fokuserar på att fundera över de observationer man gjort under träff 5, fysiskt eller mentalt, och vad man eventuellt borde eller kunde ändra på. Avsikten är att man lär sig förändra tankemönster och vanor för att förbättra sin egen situation eller sitt eget välmående. Man förbättrar sina insikter om sin egen framtid och sina påverkningsmöjligheter. (kap. 2.2 och 5)

Träff 7, "Projekt", medför att man strävar efter att med egen kraft förverkliga någon form av projekt, enskilt som individ eller i grupp, beroende på målgrupp och behov. För den enskilda unga kan det exempelvis vara någon form av problemlösning, var man stegvis genomför förbättringar eller tar små steg framåt i situationer som påverkar ens eget liv. (kap. 2.2, 4 och 5).

Vid behov kan man utöka antalet träffar underprojektfasen, då ungdomar ofta behöver mera handledning under en längre tid och då det är riskabelt lämna en ung i utsatt läge ensam med sin problematik och med projektgenomförandet (kap. 2.4).

Träff 8, "Uppföljning", handlar om utvärdering av det projekt man utfört, individuellt eller gemensamt. Tanken är att man försöker knyta ihop insamlade insikter, kunskaper, reflektioner och upplevelser till en styrka som bär en framåt och stärker ens självförtroende. Det är värdefullt få inse att man är en resurs i sitt eget liv och i samhället. (kap. 2 - 6). Även uppföljnings-träffarnas antal kan utökas vid behov.

9 Diskussion

Frågeställningarna i detta examensarbete är "Vad behöver man veta för att förstå och delaktiggöra unga i en CABLE-grupp?" och "Hur kunde man arbeta med unga i en CABLE-grupp?", och de har besvarats genom genomgång av litteratur, som sedan utmynnat i skapandet av en handbok för handledare i CABLE-grupper för unga.

Den första frågeställningen, "Vad behöver man veta för att förstå och delaktiggöra unga i en CABLE-grupp?", har i stort sett besvarats genom teorin som plockats fram i kapitel 2-6, medan den andra frågan, "Hur kunde man arbeta med unga i en CABLE-grupp?", främst besvaras i handboken som består av instruktioner, tips och metoder riktade till CABLE-handledaren. Kapitel 2 handlar i huvudsak om ungas behov och röster, och har legat som grund till mycket av arbetet med handboken och modellen. Genom att få fram ungas röster och åsikter från personer som arbetar med unga har det varit möjligt att utforma ramar och metoder för CABLE-grupper med unga. Exempelvis information om tidpunkt och plats för CABLE-grupper har baserats till stor del på ungdomarnas egna röster och behov, och även många av metoderna har utarbetats och valts med grund i det som kommer upp i kapitel 2.

Kapitel 3 utgörs av en beskrivning av vad CABLE är, och har varit grunden för hur man bygger upp gruppträffar på ett sätt så att det handlar om CABLE och inte någon annan sorts träffar. Eftersom handledare i CABLE-grupper behöver ha erfarenhet och utbildning inom området togs beslutet att beskrivningen av CABLE i slutprodukten är ytlig, även om skribenterna har satt sig in i betydligt mer djupgående beskrivningar för att få en helhetsbild av metoden. Eftersom CABLE handlar om gruppverksamhet och har målet att stärka deltagarnas delaktighet i samhället valdes det att ha ett kapitel om grupper i relation till individen och ett om delaktighet. Här redogörs för gruppens processer, egenskaper och olika behov samt för hur unga kan stärkas i sin delaktighet. Denna teori om grupper och individer har legat som grund för hur instruktionerna till CABLE-handledarna utformades så att de kan stärka gruppandan, medan teorin om delaktighet och gemenskap fanns som bakgrund

för de olika metodernas mål och syften. Slutligen valdes det också att inkludera ett kapitel om ungdomsverksamhet i Finland, för att öka förståelsen för i vilken kontext dessa CABLE-grupper kommer att finnas, och vilka serviceformer som redan finns för samma målgrupp.

De två frågeställningarna stöder alltså varandra, och har genomgående funnits med i arbetet. Även om de har formulerats om under projektets gång har ändå innehållet varit det samma och letandet av information har genomsyrats av dessa frågeställningar. Trots detta kan frågeställningarna inte påstås vara fullständigt besvarade i arbetet. Eftersom frågorna är stora och abstrakta är det omöjligt att besvara dem heltäckande, utan det finns alltid mer information att hämta. Däremot kan besvarandet anses vara tillräckligt uttömmande för att personer med bakgrundskunskap i olika metoder och i ungdomsarbete kan leda nytta av arbetet.

I slutskedet av arbetsprocessen har David Sandström, koordinator på ungdomsstationen Feelis i Jakobstad som jobbar med unga i åldern 12-29 år, fått ta del av handboken för att ge ett utlåtande om hur den kan handleda ungdomsarbetare i arbetet med CABLE. Sandström är positivt inställd till CABLE, och anser att handboken innehåller många bra idéer som kan komma till praktisk nytta. Speciellt lyfter han fram inledningen av träffarna med t.ex. musik eller filmklipp samt träffarnas teman som bra. Enligt honom är det ändå svårt att se till att de unga blir delaktiga, och han påpekar att det att de unga får information på förhand, genom att i slutet på varje träff gå igenom vad som kommer att hända nästa gång, i sig själv inte betyder att de ungas delaktigheter stärks. Han påpekar också att det är en utmaning att omsätta teorin som kommer fram i praktiken. (Sandström, 2018).

I genomförandet av CABLE-grupper med unga kan handboken användas som ett verktyg av handledaren, men mycket av ansvaret faller ändå på handledaren själv. Hen behöver ha kunskap om ungdomsarbete, olika metoder och ungas situation samt ha en känsla för hur hen bäst bemöter just den grupp som deltar. Dessutom är det viktigt att handledaren har en förmåga att lyssna på deltagarna och anpassa metoder och förfaringssätt enligt deras behov. Eftersom det inte i denna modell finns förutbestämda metoder för att låta deltagarna påverka innehållet eller genomförandet faller detta ansvar på handledaren.

9.1 Tillförlitlighet

Litteraturgenomgången kring ungas önskemål och åsikter i anslutning till detta examensarbete visade rätt snabbt och tydligt gemensamma nämnare och mönster. De unga uttryckte sig på samma sätt, problemområdena var de samma och de hade liknande åsikter, och utifrån denna information bearbetades och sammanställdes materialet. Fejes och Thornberg (2015, s.25) menar att genom att en serie empiriska enskilda data skapar ett identifierbart mönster kan man formulera ett generellt mönster, vilket gör att dessa gemensamma nämnare och mönster som kommit fram i litteraturgenomgången kan användas för att visa på ungas tankar och behov.

Validiteten i examensarbetet är rätt stabil eftersom skribenterna fått fram rikligt med fakta om hur ungdomarna vill bli bemötta och vad de har för önskemål. En brist kunde vara att de mest utsatta ungdomarnas röster kommer fram endast genom de professionella och genom forskningsstatistik och inte från ungdomarna själva. Reliabiliteten kan anses stabil genom att de forskningsresultat vi använt oss av är rätt så nya, att de beskriver finländska ungdomar och att de finns i tillräcklig mängd.

Litteratur i bokform samt digitalt är väl förankrat i empiriskt material, insamlat med brett perspektiv från olika författare och instanser allt för att få en djupare och större förståelse för ämnet. Generaliseringsgraden torde därmed även vara hög (Bell 2016, s. 133; Fejes & Thornberg 2015, s. 256).

Detta ligger som grund vid utformandet av ungdomsmodellen. Metoderna i modellen är resursförstärkande och förankrade i tidigare fungerande ungdomsarbete. CABLE-handledaren kan således tillämpa modellen med tilltro till dess tillförlitlighet. Skribenterna har haft en viss förförståelse för ämnet men har strävat efter objektivitet och ett reflexivt förhållningssätt vid skrivandet och försökt att utnyttja erfarenhet och kunnande på ett fördomsfritt och uppbyggande sätt (Fejes & Thornberg, 2015, s. 261).

9.2 Etiska frågeställningar

God forskningsetik innebär att man strävar efter etiskt godtagat förfaringssätt och etisk hållbarhet under forskning och därmed jämförbara projekt. Detta innebär bl.a. samtycke av alla berörda, konfidentialitet och att resultat inte nyttjas fel och inte heller förvanskas. Resultat och information måste tolkas och avläsas objektivt, vilket kräver kritiskt tänkande och medvetenhet om risker vid forskning. (Feijes & Thornberg 2015, s. 221-234, 260, 268).

Detta examensarbete är dels baserat på litteraturgenomläsning, där källorna är i såväl digital som analog form och starkt förankrade i empiriskt material. Dels har man inhämtat teorikunskap från relevant litteratur, främst i analog form. Källorna i såväl litteraturgenomläsning som teori- och faktasökning kan anses vara starkt pålitliga och etiskt hållbara.

Då detta arbete baserar sig på litteratur finns inga primära respondenter, vilket förenklar hantering av källor och inhämtat resultat. Frågor om integritet, konfidentiell information och anonymitet som berör enskilda individer blir härmed en sekundär etisk fråga. (Bell 2016, s.72 - 74).

Litteraturgenomläsning och teorisökning har ändå utförts enligt hållbara etiska riktlinjer, och faktorer som eventuellt kan påverka resultat och tolkning har beaktats (Bell, J, 2016, s. 125). Resultat och information som samlats in har använts vid processen att utveckla en CABLE-modell för unga d.v.s. grundläggande syfte med resultat- och informationssökning har uppfyllts. Resultat från litteraturgenomgången finns redovisat i Tabell 1, för att tydliggöra resultat i förhållande till källa. (Feijes & Thornberg 2015, s.268).

9.3 Förslag till fortsatt forskning

Eftersom det i detta arbete utformas en modell för ungdomar, kunde en naturlig fortsatt forskning handla om att undersöka hur modellen används och fungerar. Förslag på frågor som kunde behandlas är "Hur fungerar en CABLE-grupp med unga i praktiken?", "Får ungdomarna den hjälp de behöver?" samt "Är modellen bra att använda?". Observation av en ungdomsgrupp kunde göras liksom intervjuer med gruppmedlemmarna för att få deltagarperspektiv. Intervjuer med CABLE-handledare för ungdomsgrupper kunde också genomföras. Man kunde även fundera på hur man skulle integrera ungdomar i CABLE-grupper för alla åldrar exempelvis på orter med få intresserade ungdomar. Att jämföra en CABLE-grupp som är riktad till personer i alla åldrar med en grupp där målgruppen är unga kunde också vara en idé.

Utnyttjande av digitalisering och sociala medier som redskap i arbetet med unga i riskzonen för marginalisering kunde även forskas i, eftersom ungdomarna tillbringar en stor del av sin tid på just digitala plattformar och sociala medier. Att utarbeta metoder för ungdomar som upplever prestationskrav kunde också vara en möjlighet till fortsatt forskning. Frågan om vad det är som gör att någon definieras som normal och någon annan som onormal kunde även behandlas. Är den unga annorlunda, eller är det andra som gör den definitionen utifrån rådande normer och som den unga tar till sig så det blir ens identitet?

Källor

- Alanen, O.;& Kotkavuori, A. (2014). *Helsingin Diakonissalaitos*. Hämtat 06. 02. 2018 från adressen Välttämisen ammattilaiset - Vamoksen käsikirja etsivään nuorisotyöhön: <https://www.hdl.fi/wp-content/uploads/2018/01/Helsingin-Diakonissalaitos-julkaisu-välttämisen-ammattilaiset-vamos.pdf>
- Alanen, O.;Kainulainen, S.;& Saari, J. (2014). *Helsingin Diakonissalaitos*. Hämtat 06. 02. 2018 från adressen Vamos tekee vaikutuksen - Vamos-nuorten hyvinvointikokemukset ja tulevaisuuden odotukset: <https://www.hdl.fi/wp-content/uploads/2018/01/Helsingin-Diakonissalaitos-julkaisu-vamos-tekee-vaikutuksen.pdf>
- Allianssi* . (S. N.-A. ry, Tuottaja) Hämtat 15. 03. 2018 från adressen Nuorista Suomessa 2016 - Tietoa nuorista, heidän elinoloistaan sekä nuorisotyöstä: <http://www.alli.fi/binary/file/-/id/665/fid/5195/>
- Bell, J. (2016). *Introduktion till forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Bibeln*. (1917).
- Brunell, E. (27. 01 2018). Omringad av människor men ändå ensam – ensamhet orsakar smärta som i värsta fall kan leda till radikaliserings. *Yle*.
- Espoon kaupunki*. (2014). Hämtat 26. 02. 2018 från adressen Asiantuntijoilta ammattilaisille - Rápäten ryhmään: <http://www.espoo.fi/download/noname/%7B7555C870-0C74-4894-BAB9-4E80958FA801%7D/36504>
- Europaparlamentet*. Hämtat 17. 04. 2018 från adressen Europeiska unionens ungdomsstrategi: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/sv/displayFtu.html?ftuId=FTU_3.6.5.html
- Fejes, A.;& Thornberg, R. (Toim.). (2015). *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber.
- Gardner, H. (1999). *Intelligenserna i nya perspektiv*. Jönköping: Brain Books.
- Haapala, A. (2012). Tulevaisuuskuvat nuorisotyössä. I verkett K. Komonen;L. Suurpää;& M. Söderlund (Toim.), *Kehittyvä nuorisotyö* (ss. 52-63). Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Helsingin diakonissalaitos. (2013). *Kaapeli 2.0 - valmentajan käsikirja. Kaapeli 2.0 - valmentajan käsikirja*. Helsingin diakonissalaitos.
- Hoikkala, T.;& Kuivakangas, J. (Toim.). (2017). *Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet*. Humanistinen ammatikorkeakoulu. Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisotutkimusseura.
- Innokylä*. (2014). Hämtat 26. 02. 2018 från adressen Ryhmätoiminnan menetelmäopas - yhteenveto (Rápäten ryhmään): <https://www.innokyla.fi/documents/891854/96e0d1d1-9a11-493f-a9ea-74c9359dca4d>

Jouttimäki, P. (2011). *Socca - Pääkaupunkiseudun osaamiskeskus*. Hämtat 02. 02. 2018 från adressen Voimavarastavaa sosiaalityötä ryhmässä: http://www.socca.fi/files/1726/Voimavaraistavaa_sosiaalityota_ryhmassa_ote_raportista_Uudistuva_ja_voimaannuttava_aikuissosiaalityo.pdf

Julkari. . Hämtat 17. 04. 2018 från adressen Hyvien käytäntöjen dialogit - opas, THL: http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/90856/URN_ISBN_978-952-245-638-0.pdf?sequence=1

Karlsson, L. (2001.). *Psykologins grunder*. Lund: Studentlitteratur.

Kiilakoski, T.;Kinnunen, V.;Djupsund, R.;& Nieminen, J. (2015). Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta.

Komonen, K.;Suurpää, L.;& Söderlund, M. (Toim.). (2012). *Kehittyvä nuorisotyö*. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura.

Kuntoutussäätö - VANU-hanke. (2016-2018). Hämtat 06. 02. 2018 från adressen Vaikuttavaa tukea nuorten elämänpoluilla: <https://kuntoutussaatio.fi/palvelumme/tutkimus/hankkeet/vanu/>

Kyrkostyrelsen. (2013). *Unga i församlingen*. Helsingfors.

Kyrkostyrelsen. (2015). *Vår kyrkas strategiska riktlinjer för fostran*.

Kyrkostyrelsen. (2016). *Underbara hjälpledare*. Helsingfors.

Lalander, P.;& Johansson, T. (2017). *Ungdomsgrupper i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur AB.

Lindholm, H.;& Forsén, C. (2018). *CABLE Handledarens handbok* [Opublicerad källa].

Lätt, C. (2009). *Att coacha grupper. Fokusera på gruppens positiva krafter*. Malmö: Liber AB.

Meeuwisse, A.;Svärd, H.;Sunesson, S.;& Knutagård, M. (2016.). *Socialt arbete en grundbok*. Stockholm: Natur & Kultur.

Melin, M. (1992.). *Bejaka sig själv*. Markaryd: EFS förlag.

Moula, A. (2009.). *Empowermentorienterat socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.

Nilsson, B. (2010.). *Individ och grupp. En introduktionsbok till grupp psykologi*. Lund: Studentlitteratur AB.

Nilsson, B. (2015.). *Socialpsykologi. Teorier och tillämpning. .* Stockholm: Liber AB.

Olsson, E.;& Martin, I. (2012.). *Socialt arbete med grupper*. Lund: Studentlitteratur AB.

Paul, H.;Söderholm, K.;& Åkerlund, J. (2017). *CABLE - samfundshandledning Informationsmaterial för presentation av CABLE-metoden i. CABLE - samfundshandledning Informationsmaterial för presentation av CABLE-metoden i. Åbo: Yrkehögskolan Novia.*

Peltola, M. (2013). *Jakobstad, social- och hälsovård - SOS-hanke*. Hämtat 02. 02. 2018 från adressen Kohti itsenäistä aikuisuutta - Rymämuotoinen sosiaalityö nuorten

ryhmässä:

<https://www.sochv.jakobstad.fi/download/18691/Ryhmämuotoinen%20sosiaalityö%20nuorten%20ryhmässä.pdf>

Purjo, T. (2012). Nuoriso-ohjaajuudesta nuorisokasvattajuuteen. I verket K. Komonen;L. Suurpää;& M. Söderlund (Toim.), Kehittyvä nuorisotyö (ss. 81-105). Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto

Rinne, K. (2016). *Helsingin kaupunki, tutkimuskatsauksia*. Hämtat 15. 02. 2018 från adressen Om at jalat kanta - Helsingiläisnuorten kokemuksia hyvinvoinnista: https://www.hel.fi/hel2/Tietokeskus/julkaisut/pdf/16_01_07_Tutkimuskatsauksia_1_Rinne.pdf

Sandström, D. (03. 05 2018). personlig kommunikation.

Savolainen, M. *Voimauttava valokuva*. Hämtat 09. 04. 2018 från adressen Voimauttavan valokuvan menetelmä: <http://www.voimauttavavalokuva.net/menetelma.htm>

Sitra - Suomen itsenäisyyden juhlarahasto. . Hämtat 15. 02. 2018 från adressen Lasten ja nuorten palvelut 2020 - Jotta yksikään lapsi tai nuori ei tipahda turvaverkon läpi: https://media.sitra.fi/2017/02/23070242/Lasten_ja_nuorten_palvelut_2020-3.pdf

Starke, P. (2010.). *Exposure - som synsätt, förhållningssätt och arbetssätt*. Halmstad: Arcus förlag.

Tamm, M. (2012.). *Psykologi: om varför vi tänker, känner och handlar som vi gör*. Lund: Studentlitteratur AB.

Tamm, M. (2012.). *Psykosociala teorier vid hälsa och sjukdom*. Lund: Studentlitteratur AB.

THL. Hämtat 02. 02. 2018 från adressen SIHTI - interventio. Nuorten ongelmien ja elämäntilanteen kokonaisvaltainen arviointi perustason ja erikoissairaanhoidon yhteistyönä: <http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/80229/6d08bdc9-d676-4821-9a37-03caf1d42835.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

THL - forskning och projekt 2017. Hämtat 15. 02. 2018 från adressen Mun stepit toimintamalli: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/munstepit-toimintamalli>

THL-ajankohtaista. (10. 05. 2017). Hämtat 09. 04. 2018 från adressen Sosiaalinen eristyneisyys on terveydelle yksinäisyyden tunnetta vaarallisempaa: <https://thl.fi/fi/-/sosiaalinen-eristyneisyys-on-terveydelle-yksinaisyyden-tunnetta-vaarallisempaa>

Undervisnings och -kulturministeriet. Undervisnings och -kulturministeriet. Hämtat 01. 05 2018 från adressen www.minedu.fi

Westerback, F. (2016). *Mathilda Wrede-institutets forskningsserie 2*. (M. Wrede-institutet, Tuottaja) Hämtat 06. 02. 2018 från adressen Unga och psykisk ohälsa - praktikforskning i Helsingfors: https://www.fskompetenscentret.fi/Site/Data/2067/Files/MWI_forskningsserie_2_2016.pdf

Westergård, A. (14. 11 2017). Ensamhet vår nya folksjukdom – ensamma har större risk att dö i förtid. *Yle*.

Wrangsjö, B. (2006). Kliniska synpunkter på identitetsutvecklingen. Teoksessa A. F. Hwang (Toim.), *Ungdomar och identitet*. Falköping: Natur och Kultur.

Wrangsjö, B. (2007). *Tonårstid: utveckling, problem och psykoterapeutisk behandling*. Stockholm: Natur Kultur Akademisk.

Yhdessä aikuisosiaalityötä. (2013). Hämtat 15. 04. 2018 från adressen Elämäni kuvat - Sosiaalityön voimavaraistava ryhmätoimintaa 2013:
http://www.aikuissosiaalityo.fi/aikuissosiaalityo/kehittaminen_ja_menetelmat/kehittamiskuvaukset/elamani_kuvat_-ryhma

Åbo stad. (01. 02 2018). *turku.fi*. Hämtat från Åbo:
https://www.turku.fi/sv/nyhet/2018-02-01_skolhalsoenkat-2017-barn-och-unga-i-abo-upplever-sitt-halsotillstand-som-gott

Åhman, R.;& Sandelin, C. (2017). Gruppledarskap ur ett resursförstärkande perspektiv – Observation av CABLE-grupp i en finlandssvensk församling. *Gruppledarskap ur ett resursförstärkande perspektiv - Observation av CABLE-grupp i en finlandssvensk församling*. Åbo: Yrkeshögskolan Novia.

Finlands författningssamling

Barnskyddslagen (417/2007) [Online] <http://www.finlex.fi> [hämtat: 17.4.2018]

Kommunallagen (410/2015) [Online] <http://www.finlex.fi> [hämtat: 17.4.2018]

Lag om regionförvaltningsverken (896/2009) [Online]
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2009/20090896> [hämtat: 11.04.2018]

Ungdomslag 21.12.2016/1285 [Online] <http://www.finlex.fi> [hämtat: 9.4.2018]

Statsrådet, Regeringsprogrammet 2015, Spetsprojekt [Online]

<http://valtioneuvosto.fi/sv/genomforandet-av-regeringsprogrammet/spetsprojekten> [hämtat: 17.4.2018]

CABLE

FÖR

UNGA

EN HANDBOK

INNEHÅLL

CABLE-PROCESSEN I BILD	3
CABLE EN UNGDOMSMODELL	4
FÖRSLAG PÅ TRÄFF	6
INLEDNING OCH AVSLUTNING AV TRÄFF	7
<hr/>	
1. VEM ÄR JAG?	9
2. VAD ÄR VIKTIGT FÖR MIG?	11
3. VAD KAN JAG OCH VAD ÄR JAG BRA PÅ?	13
4. VAR HÖR JAG HEMMA?	15
5. EXPOSURE	17
6. ÅTERGIVNING	19
7. PROJEKT	21
8. UPPFÖLJNING	23

CABLE- EN UNGDOMSMODELL

Målgruppen för denna modell är unga i åldern 13 – 28 år. När det gäller unga och CABLE finns det några viktiga saker att tänka på. En av dessa är tidpunkten, d.v.s. vilken tid på dagen håller man verksamheten? Tidig morgon är bäst att undvika. Miljön för träffarna kan variera, till exempel kan man träffas i en församlings utrymnen, hemma hos CABLE-handledaren eller ute i naturen. Dock bör miljön vara en plats där ungdomarna inte upplever sig vara stigmatiserade. "Vardagsrumsmiljö" ökar tryggheten och de unga känner sig mer bekväma. Mat är något som också uppskattas hos ungdomar. Träffarna håller på i flera timmar så mat är ett behov. Matsituationerna ger även möjlighet till gemenskap. På träffarna är det bra om det finns vissa rutiner. En annan förutsättning för att de unga ska ha lust att komma med är att aktiviteten är gratis och att det inte finns någon onödig byråkrati inblandad. (2.1).

Viktigt för CABLE-handledaren att tänka på är förhållningssätt och bemötande av CABLE-gruppmedlemmarna (2.4). Det är viktigt att gruppledaren är accepterande, och att hen tar hänsyn till olikheter. Deltagarna kan ha många olika grundförutsättningar, som t.ex. funktionsvariationer, sexuella inriktningar, etniskt ursprung, livssituation, religion och faktorer som beror på identitetsskapandet som hör till ungdomstiden. Det är viktigt att visa respekt och acceptans. (4.2).

I en CABLE-grupp bör man även sträva till att det inte ska finnas risk för stigmatisering. Det gäller inom gruppen, men också i relation till resten av samhället. För att undvika stigmatisering behöver man fundera på gruppens namn samt hur man sprider information om den. (2.1).

Det viktigaste i ungdomsarbetet är inte vad man gör utan hur man gör det. Man kan använda olika metoder och aktiviteter, men det viktiga är tanken bakom aktiviteten och hur den genomförs. (2.3). Metoderna behöver utformas och väljas så att man möter de unga där de är bekväma och där de ofta rör sig. CABLE-handledaren kan också behöva röra sig på sociala medier, vara insatt i kultur eller annat som finns i ungdomarnas liv för att nå

dem. (2.3). Att starta gruppstunden på samma sätt varje gång är också bra. Det ger trygghet och deltagarna får en mjukstart på träffen.

De unga vill själva vara aktiva och förverkliga sig själva utgående från egna intressen, styrkor och behov (2.1). Metoderna ska vara attraktiva, frivilliga och flexibla (3.1). Olika övningar tar fram olika sidor av individen. Det kan vara kompletterande metoder, att prata, skriva, rita, musik, dikt och så vidare. Meningen är att det ska stärka uttrycksförmågan, kreativitet och sociala färdigheter samt ge möjlighet att delta i evenemang och olika hobbyn. (2.3).

Alla deltar utgående från sina egna styrkor och behov (2.1), och alla ska ges plats oberoende av hur mycket de pratar eller är aktiva. Alla unga behöver bemötas.

Alla människor bär på en längtan efter ett sammanhang, och efter en grupp (5.1). Dessutom har kamratstöd visat sig vara en bra metod (2.1). I en grupp kan man spegla sina erfarenheter och upplevelser i andra, och kan på så sätt utvecklas tillsammans (2.3). I tider då man vill spara in på ekonomin är det också bra att använda metoder som gör att många personer kan få hjälp på samma gång. För människor som är ensamma är det bra att använda gruppmetoder, eftersom de då får både hjälp och sällskap på en gång (2.2).

I handledningen av en grupp är det bra att tänka på att alla har sina individuella sätt att lära sig och bearbeta information, och här kan Gardners multipla intelligenser hjälpa till. Handledaren bör försöka se till att det finns möjlighet för alla att använda sig av sina intelligenser, t.ex. genom att ge information både verbalt och visuellt och genom att ge gruppen både individuella uppgifter och samarbetsuppgifter. Här kan också musik och andra kreativa aktiviteter vara ett bra sätt att tillgodose flera individers behov. (4.2).

Ungdomslagen betonar ungdomars delaktighet och beslutanderätt i sitt eget liv (6.1). Ökad egenmakt (empowerment) är CABLEs mål. Problembaserat lärande är ett sätt att ta fram det, och man kan använda det i flera olika metoder. (3.3). Delaktighet kommer också fram då CABLE-handledaren berättar om följande träff och frågar gruppmedlemmarna om vilka metoder de skulle vara intresserade av. Då får de en möjlighet till att vara med och påverka. Detta behöver dock inte ske varje gång, utan man tar det då det känns passande. Att ordna med mat till varje träff är i huvudsak CABLE-handledarens uppgift men uppgiften kunde även delegeras till deltagarna någon gång för att öka deras känsla av delaktighet.

Evangelisk lutherska kyrkans ungdomsarbete strävar till att förbättra sitt uppsökande ungdomsarbete. Detta ungdomsarbete vill ha en sänkt tröskel för ungdomsarbetet, och vill hjälpa unga att se möjligheter de inte själva ser i sina liv. (6.4). CABLE kunde vara en utmärkt metod för detta.

FÖRSLAG PÅ TRÄFF:

CABLE-handledaren har själv ansvar och möjlighet att utforma träffarna enligt eget omdöme och gruppens behov. Nedan finns ett exempel på hur en plan för en träff kunde se ut. De olika momentens tidsåtgång kan variera beroende på gruppen, handledaren och andra faktorer, men det är ändå bra att ha en preliminär tidsplan innan träffen.

1. VEM ÄR JAG? (2h)

Introduktion ≈15 min

Presentation ≈15 min

Temperaturmätare ≈15 min

Skriva regler ≈15 min

Mat ≈30 minuter

Bingo ≈15 min

Avslappning ≈15 min

INLEDNING OCH AVSLUTNING AV TRÄFF

Träffarnas inledning och avslutning kan variera. Välj en metod för inledning och en för avslutning av varje träff. Deltagarna kan med fördel vara delaktiga i valet av metoder.

- ◆ Musik eller film: Välj ut ett musikstycke eller en filmsnutt som kan relateras till dagens innehåll. Spela upp det för gruppen som ett intro för dagen. Om ni vill kan ni sen diskutera musiken/snutten eller så får den tala för sig själv.
- ◆ Temperaturmätare: Välj en känsla ni vill mäta (t.ex. ilska, glädje, smärta, ork). Bestäm en linje på golvet med graderna 1 - 10, och be deltagarna fundera var på linjen de befinner sig. De får sedan ställa sig på linjen. Kan också fungera bara "i huvudet" utan att man ställer sig på linjen. Kan användas som intrometod, eller som komplettering då handledaren märker att det börjar finnas mycket känslor som deltagarna har svårt att uttrycka.
- ◆ Bildkort: Lägg ut bildkort på golvet, be deltagarna välja ett eller flera kort som passar för stunden. Handledaren väljer vad korten ska beskriva, t.ex. dagens humör eller något annat. Deltagarna berättar i tur och ordning varför de valt som de valt. Det är viktigt att deltagarna får prata en i gången. Detta kan också användas under gruppträffens gång för att beskriva stundens känslor.
- ◆ Dagens eller veckans bästa & sämsta: Alla deltagare får i tur och ordning berätta om det bästa och sämsta som hänt under dagen eller sedan senaste träff. Viktigt är att gruppledaren bekräftar deltagarna och hjälper dem utan att värdera. Gruppen fokuserar också på en deltagare åt gången, och det är viktigt att alla får berätta så mycket eller så lite som de vill.
- ◆ Känslorecept: Alla väljer en känsla, och skriver sedan ett recept på hur man själv uppnår den. Recepten kan sedan hängas upp på väggen i utrymmet eller tas hem.
- ◆ Avslappning: Syftet är att öva sig i att slappna av. Släck lampor och sätt på lugn musik, alla intar en skön position och sitter så tills musiken är slut.
- ◆ Massage: Gruppen ställer sig i en ring. Alla deltagare masserar axlarna på personen de har framför sig. Genom att stå i en ring får alla massage och alla får massera. Detta kan göras då deltagarna blivit bekväma med varandra.

- ◆ Hemläxa: Ibland kanske man vill ge deltagarna en hemuppgift. Välj mellan dessa två:
  - Ett viktigt foto: Alla tar med ett eller flera viktiga foton av någon person, husdjur, plats eller från ett viktigt tillfälle i livet till följande träff. Alla presenterar sitt eller sina foton i tur och ordning utgående från handledarens instruktioner och frågor.
  - Veckans tanke: Hitta en kraftkälla, slogan eller ett valspråk som hjälper dig bort från dåliga tankar. T.ex. "Allt förmår jag i honom som ger mig kraft" (Fil. 4:13) eller "Jag vill, jag kan och jag gör". Detta kan göras med tanke på dålig självkänsla. Tankar påverkar känslor och handlingar. Därför är det viktigt att försöka bryta dåliga tankar och svänga dem till ett bättre alternativ.

1. VEM ÄR JAG?

TEMA: Presentation

DISKUSSIONSFRÅGOR:

Varifrån kommer jag?
Vad känner jag inför CABLE-handledningen?

INFO:

På den första träffen får deltagarna först en introduktion till CABLE, vad dess mål, innehåll och regler är. Syftet är att lära känna varandra, sig själv och att skapa gruppbildning. Tiden avsedd för denna träff är förslagsvis två timmar. (CABLE-handboken s. 9).

Under denna första träff men även framöver har CABLE-handledaren stor betydelse för gruppens utveckling (4.1). Som CABLE-handledare påverkar du hur gruppkulturen blir. Positiv, öppen och trygg är något att sträva efter. En trygg grupp kan dela tankar och idéer. Det är också tanken med en CABLE-grupp (4.2).

Eftersom de unga ofta kan vara vilsna i sin identitet och ha bristande resurser är det viktigt att se dem som en helhet med fysiska, psykiska och andliga behov (4.4).

Då en CABLE-grupp bildas kan det vara bra att göra upp ett dokument med gemensamma regler första gången som gruppen träffas, så vet gruppdeltagarna vad som gäller i gruppen. (Voimavaravalmennuksen työkirja)

Man kan använda sig av kurshäften eller kurspärmar som varje gruppmedlem får förvara färdigt utskrivna instruktioner och förklaringar, övrigt kursmaterial som metoderna innehåller ex. dagbok, framtidsbrev och veckans tanke i. Detta eftersom verbal instruktion inte är tillräckligt för alla ungdomar. (2.3)

METODER:

- ◆ **Presentation:** Presentera dig med hjälp av bilder eller föremål.Handledaren sprider ut bilder eller föremål, och alla i gruppen får sedan välja ett eller flera föremål eller bilder. I tur och ordning får de sedan visa vad de valt, och berätta varför de valde just så.
- ◆ **Bingo:** Tema vad tycker jag om att göra. Alla får ett Bingopapper med rutor där det står olika hobbyer, och en penna. Sedan går man omkring och frågar varandra om någon har dessa intressen. Då man träffat rätt kryssar man för i rutan. När en rad är fylld ropar man Bingo!
- ◆ **Lika och olika:** Gruppdeltagarna ska hitta tre saker som de har gemensamt och tre saker som skiljer dem åt, genom att diskutera.

• • •

- ◆ **Påståenden:** Man stiger upp om påståendet stämmer in på en. T.ex. stig upp om du tycker om choklad, att läsa, har varit i Sverige.
- ◆ **Avsluta meningen:** En skål är fylld med lappar, plocka upp en och fortsätt meningen. T.ex. Jag är hoppfull att.. Jag gillar att.. Mina favoritsysselsättningar är..
- ◆ **Framtidsbrev:** Man kan skriva ett brev till sig själv, där man tror eller hoppas att man är om fem eller tio år t.ex. Brevet kan också göras på annat sätt t.ex. genom att rita eller att söka efter bilder eller laga ett kollage.

Gå igenom vad
som händer nästa
träff.

2. VAD ÄR VIKTIGT

FÖR MIG?

TEMA: Värderingar

DISKUSSIONSFRÅGOR:

Vem ser du upp till och varför?
På vilket sätt är de personerna viktiga för dig?
Vad står de för?
Vad är viktigt för dig?

INFO:

På den andra träffen funderar deltagarna på vilka värderingar som är viktiga för dem. Målet här är att stärkas genom att dela den egna livshistorien genom berättande och visualisering. Tid reserverad för den här delen är tre till fyra timmar. (Lindholm & Forsén, 2018, s. 9).

I den egna identitetsutvecklingen har den unga mest nytta av närmiljön, alltså de människor som ligger närmast. De värderingar man bär på kommer från människor i ens näromgivning (4.3).

Denna gång är det viktigt att CABLE-handledaren inte kritiserar eller värderar ungdomarnas känslouttryck och upplevelser (4.1).

För unga som har svårt att hantera känslor kan exempelvis konst användas (2.3).

På denna träff kommer det fram vad ungdomarna brinner för. Men har man inga drömmar har man inget att sträva efter. Inre motivation uppnås enbart av individen själv och är så väl en drivande kraft som en välmåendefaktor (2.4).

METODER:

- ◆ **Släktträd:** Alla funderar på dessa frågor: Vilka goda värderingar bär mig i livet? Var har de sin grund? Sedan ritas man sitt släktträd utgående från dessa frågor där varje gren har sin värdering och person som gett värderingen. Deltagarna delar sina egna tankar parvis, kommer sedan samman med gruppen och diskuterar vilka gemensamma värderingar alla har.
- ◆ **Livslinje:** Rita en livslinje med positiva och negativa händelser som skett i ditt liv. Ovanför linjen skriver du ner de positiva händelserna och nedanför de negativa. Dessa kan sedan delas frivilligt med gruppen.

- ◆ **Heta linjen:** Bestäm en linje i rummet, där den ena sidan är "ja" eller "jag håller med", medan den andra sidan betyder "nej" eller "jag håller inte med." Handledaren ställer frågor eller säger påståenden, som deltagarna ska svara på genom att välja en plats på linjen. Deltagarna kan sedan få berätta om sitt svar. I den här övningen är det viktigt att det inte finns något rätt eller fel svar, och att också deltagarna är medvetna om detta. Det kan också vara okej att byta sin åsikt efter att ha hört någons motivering, detta för att öva på att ändra åsikt efter att ha fått mer fakta om ett ämne.
- ◆ **Case:** Gruppdeltagarna får gruppera sig t.ex. parvis och antingen hitta på case eller få färdiga case av CABLE-handledaren. Tanken är att var och ens värderingar ska komma fram då man förklarar de val man gjort i casen.
- ◆ **Värdekonst:** Gör ett kollage, en kort berättelse, skriv en sång eller rita en bild om vad som är viktigt för dig. Välj hur ni redovisar resultatet.
- ◆ **Resurscirkel:** Rita en cirkel med fält av relationer, mat, hobbyer, motion, hem, värderingar, sömn och avslappning. Fundera på om det finns resurser i de olika delarna eller om de saknas. Diskutera efteråt.

Gå igenom vad
som händer nästa
träff.

3. VAD KAN JAG OCH

VAD ÄR JAG BRA PÅ?

TEMA: Empowerment

DISKUSSIONSFRÅGOR:

Vad kan jag eller har jag kunnat bra?
Vad har andra uppskattat hos mig?
Vad har gett mig glädje?
Har du tillräckliga möjligheter att förverkliga det du vill?

INFO:

Under denna träff funderar man på vad man är eller har varit bra på. Meningen är att hitta sina gåvor, lyfta fram dem och att bli stärkt i dem. (Helsingin diakonissalaitos, 2013, s. 16). Uppgifterna kan göras individuellt, i par eller gruppvis, där man funderar på de egna förmågorna. Var och en presenterar den andres styrkor för hela gruppen. Sedan har man en slutlig gemensam diskussion. (Helsingin diakonissalaitos, 2013, s. 26). För denna del reserveras två timmar.

Ungdomar utvecklar en större förmåga till självkritik, därför kan dålig självkänsla, att ha svårt att se de egna styrkorna och att använda dem vara ett fenomen hos ungdomarna (2.2). Ungdomarna kan behöva hjälp på traven för att hitta sina gåvor. En uppmuntran ändå är att alla har förmågor. CABLE-handledarens uppgift blir i detta skede att ge erkänsla och att visa uppskattning (4.1).

METODER:

- ◆ **En bra vän:** Skriv upp egenskaper du vill ha hos en vän. Sedan börjar den med flest ord att läsa upp sin lista, resten streckar över de ord de också har. Alla läser i tur och ordning och streckar över. Sedan ser alla vilka unika ord man har.
- ◆ **Forma i lera:** Forma t.ex. vad du är bra på, har varit bra på eller skulle vilja vara bra på. Modellera går bra som lera.
- ◆ **Kollage om mig:** Gör ett kollage av tidningsurklipp som beskriver vem du är.
- ◆ **Dela positivitet:** Kasta boll. Kasta först ett varv från person till person. I följande varv berättar personen som kastar något som hen är bra på. I tredje varvet säger man något positivt om personen man kastar bollen till.
- ◆ **Ringa in:** Ha ett papper med olika egenskaper eller förmågor. Ringa in dem som beskriver dig, kryssa över dem som inte beskriver dig, strecka under dem du skulle vilja ha, sätt en stjärna vid dem dina kompisar uppfattar dig som. Diskutera i grupp. Ser du mer positivt eller negativt i dig själv? Hur kan du uppnå det du vill? Skriv upp egenskaper du vill ha hos en vän. Sedan börjar den med flest ord att läsa upp sin lista, resten streckar över de ord de också har. Alla läser i tur och ordning och streckar över. Sedan ser alla vilka unika ord man har.

Gå igenOM Vad
SOM HÄNder Nästa
träFF.

4. VAR HÖR JAG

HEMMA?

TEMA: Händelser
och gemenskaper

DISKUSSIONSFRÅGOR:

Var trivs du?
Vilka särskilda världs- och
kommunhändelser minns vi?

INFO:

Denna träff har fokus på gemenskaper och händelser. Den egna identiteten granskas utgående från världs-, lokalhändelser och grupptillhörigheter som påverkat deltagarna. (Helsingin diakonissalaitos, 2013, s. 17). Slutligen jämförs alla deltagares erfarenheter sinsemellan (Helsingin diakonissalaitos, 2013, s. 27). Denna del tar uppskattningsvis två till tre timmar.

Som människor tänker vi ofta på vilka vi är lika och vilka vi inte är lika och till vilken grupp vi hör. Människan har ett fundamentalt behov av att tillhöra en gemenskap (2.3). Utan människor omkring sig överlever man inte. Ensamhet är dock ett stort problem i dagens samhälle. Ensamheten når även ungdomar, och särskilt unga vuxna känner sig ensamma idag (5.4). Men även om man längtar efter en gemenskap vill man ändå värna om sin individuella frihet. Varje ungdom är unik och ska få välja vart hen vill höra. (5.1).

METODER:

- ◆ **Jag berättelse:** Utgå ifrån en blomma där ordet "jag" är i mitten. På kronbladen finns frågor och påståenden som man ska svara på och sedan berätta för en annan i gruppen och sedan för alla i gruppen. Frågor: Vad gör du gärna? Vad ger dig kraft? Av vem har du fått positiv respons? Vad tycker du är vackert? Vilken egenskap tycker du om hos dig själv? Vad säger du till dig själv då du vill försäkra dig om att du kommer att klara av en sak? Berätta om en rolig händelse som du inte vill vara utan. I denna övning granskas de egna styrkorna.
- ◆ **Imaginär karta:** Man bildar en imaginär karta i rummet genom att ställa sig på olika platser. Beroende på målgrupp kan olika kartor användas, t.ex. kommunkarta, Finlandskarta eller världskarta. Deltagarna ställer sig där de känner sig mest hemma, och berättar sedan om platsen och sin relation till den.
- ◆ **Gruppkarta:** Alla deltagare ritar en egen karta över vilka grupper de hör till. Detta kan göras som ett venndiagram eller som en tankekarta.

FLER DISKUSSIONSFRÅGOR:

Händelser: Hur har dessa påverkat mig? Vilka gemensamma erfarenheter, minnesbilder och företeelser har vi? Vilka gemensamma betydelser delar jag med andra och hur har det påverkat mitt liv?

Gemenskaper: Till vilka gemenskaper hör jag? Exempelvis hemort, intressen och klädstil. Vad betyder kamratskap och människorelationer för dig? Var hittar du bäst kamrater och grupper? Vilka faktorer försvårar möjligheterna att hitta kamrater? Hur kan man förbättra ungas möjligheter att hitta kamrater?

Gå igenom vad
som händer nästa
träff.

5. EXPOSURE

TEMA: Observation

INFO:

Träffen handlar om hinder och möjligheter för välmående. Tanken är att observera världen runtom utan fördomar, begrepp eller teorier. (Helsingin diakonissalaitos, 2013, s. 18). Som inledning av observationsrundan kan man ge möjlighet till en träff, för att se hur man delar upp sig t.ex. om några vill gå tillsammans någonstans och observera. Varje deltagare gör dock självständigt sin observation. Lämpliga platser har tänkts ut på förhand. T.ex. i ungdomarnas närmiljö. Dessa kan vara exempelvis. FPA, ett köpcentrum, en konsert, eller församlingen. Vid observation funderar man på frågorna: Vad kan jag se, höra, lukta, smaka, och känna? Vilka behov har människorna? Vad sker? Hur samspelar människorna med varandra? Vilken stämning är det? Hur fungerar vardagen? Vem äger makt? Vad är mina tankar om allt det här? (Lindholm & Forsén, 2018, s. 19). Observationerna antecknas eller fotograferas och delas med gruppen på följande träff. Observationen tar cirka fyra till sex timmar (Helsingin diakonissalaitos, 2013, s. 18).

Exposure kan genomföras fysiskt, mentalt eller virtuellt. Deltagarna väljer själva vilken plats de vill observera. Mental exposure kan fungera med unga som är vilsna. Nätet kan också vara en intressant miljö att analysera eftersom det är en stor del av många ungas liv och miljö. Målet med själva observationsrundan är att uppnå förståelse och medvetenhet.

OBSERVATIONSPLATSER:

- ◆ **Virtuellt:** Exempelvis på sociala medier. Vad tänker jag när jag rör mig på det sociala nätet? Hur känns det för mig när alla sitter med sina telefoner? Hur påverkas jag av det jag ser att andra delar med sig av på sociala medier? Hur känns det för mig att få gillningar och respons på det jag lägger ut i sociala medier?
- ◆ **Mentalt:** Hur påverkar tankar mina känslor? Hur påverkar mina känslor vad jag gör? Hur kan jag påverka mina tankar och känslor? Vem har makt över vad jag tänker och känner?
- ◆ **"In real life:"** Församlingens verksamhet eller någonting mera neutralt t.ex. torg eller något evenemang. Fundera på frågorna: Vad kan jag se, höra, lukta, smaka, och känna? Vilka behov har människorna? Vad sker? Hur samspelar människorna med varandra? Vilken stämning är det? Hur fungerar vardagen? Vem har makt? Vad tänker jag om allt det här?

Gå igenOM vad
SOM HÄNDER NäStA
träFF.

6. ÅTERGIVNING

TEMA: Förändring

INFO:

Under denna träff funderar man på vilka saker som skulle kunna förändras och hur. Huvudfarenheterna från observationsrundan delas i gruppen och/eller parvis. Utgående från dem kan deltagarna fundera på hur man skulle kunna fungera i vardagen för att övervinna problemen. (Helsingin diakonissalaitos, 2013, s. 28). Meningen är att inse de egna möjligheterna till förändring och därifrån börja jobba mot ett mål.

De unga har rätt att vara ärliga om upptäcktsresan. De ska få kritisera hur de upplevt observationsplatsen.

Deltagarna kan uppmuntras i att få veta vart de kan skicka feedback, för att öka förståelsen för deras inflytande över saker och ting. Är det församlingsverksamhet man observerat kan CABLE-handledaren påverka genom ungdomarnas röster, i andra fall kan hen söka upp andra påverkningskanaler.

METODER:

- ◆ **Bildspel:** Visa bildspel via dator om man har fotograferat observationsplatsen.
- ◆ **Modellbygge:** Bygga med klossar om man har observerat ett geografiskt område. T.ex. med legoklossar. Bygg en gemensam modell och diskutera under tiden.
- ◆ **Upplevelseord:** Deltagarna formulerar ett ord som beskriver upplevelsen. De som observerat samma plats kan försöka hitta ett gemensamt ord. Skriv ner. Fundera på vad som kunde förändras till det bättre och hur med platsen. Skicka feedback vidare.

DISKUSSIONSFRÅGOR FÖR ÅTERGIVNINGEN:

Händelser: Vad gjorde mig förvånad? Förundrad? Förskräckt? Väcktes frågor?

Mentalt: Vad vill/borde jag förändra och hur kan jag nå mina mål? När är det bra att lägga märke till kroppens signaler? Varför kan det vara bra att uppmärksamma icke-verbal kommunikation? Kroppens signaler på känslor kan vara t.ex. trötthet, ansiktet rött, fjärilar i magen. Ur vilka faktorer uppstår välmående? Hur tar du hand om ditt eget välmående? Vilka faktorer påverkar ungas möjlighet att må bra? Vilket stöd behöver unga för att må bra?

"In real life" eller Virtuellt: Vad betyder fritid för dig? Hur använder du din fritid? Vilka faktorer påverkar dina möjligheter att tillbringa fritiden på det sätt du själv vill? Vilket stöd behöver unga för sin fritid?

Gå igenom vad
som händer nästa
träff.

7PROJEKT

TEMA: Aktivitet

INFO:

Målet med den här träffen är att utforma egna möjligheter till att verka och få igång en verksamhet. Verksamheten kan vara vad som helst som gynnar gruppens bästa och som stöder vardagen. (Helsingin diakonissalaitos, 2013, s. 19). Verksamheten kan även innebära individuella projekt. T.ex. att lära sig hantera sitt liv bättre och därmed bli en ännu större tillgång för samhället.

Tillsammans i gruppen beslutas vad man strävar efter och varför. Detta kan göras genom brainstorming. Det som ska göras är att organisera inför projektet, bestämma tidtabellen, ansvara och göra upp en möjlig budget. Som projektets mentor fungerar CABLE-handledaren. Avsatt tid för detta är ungefär tre till fyra timmar för planering och sedan projektets användbara tid enligt behov. (Helsingin diakonissalaitos, 2013, s. 19).

Som handledare i gruppen är man inte den åtar sig ledarskapet, utan hjälper individerna att ställa sig de rätta frågorna. Projektplanen kan användas som ett stöd för projektarbetet och mentorskapet. Det åskådliggör målen, ansvaret och tidtabellen. (Helsingin diakonissalaitos, 2013, s. 29).

Meningen är att var och ens gåvor och förmågor ska komma fram i detta skede. Alla kan bidra med något. Att uppnå empowerment och personlig utveckling är målet här. Att fokusera mera på den unga och hens behov än att se den unga som en resurs kan vara en idé (4.4). Att ge möjlighet till delaktighet t.ex. för ungdomar som annars inte har några uppgifter efter hjälpledardern kan upplevas som värdefullt (5.2).

Några förslag till projekt kan vara: studiebesök till ett ställe som kan ge inspiration, t.ex. till ett kompetenscentrum, att hjälpa någon, en engångsgrej som att ordna en fest eller fortlöpande verksamhet som t.ex. caféverksamhet. Vad projektet blir beror på gruppens behov. Man kan också utveckla samfundet om det är där man rör sig, men det är inget måste.

METODER:

- ◆ **Klisterlappar:** Brainstorming-metod. Alla får en eller flera lappar, som man skriver ner sina idéer på. Lapparna kan klistras fast på en tavla eller vägg för att göras överskådligt, och gruppen går igenom dem tillsammans.
- ◆ **Problemlösande kärleksbomben:** Brainstorming-metod. Fungerar för grupper där det har uppstått något problem. Handledaren låtsas vara problemet, och sätter sig i mitten medan gruppmedlemmarna bildar en ring runt hen. Gruppmedlemmarna ska sedan kasta fram förslag till lösningar på problemet, och handledaren lyssnar och tar in förslagen. Alla förslag tas emot och antecknas, och diskuteras i slutet. Gruppen väljer sedan vilket eller vilka av förslagen de vill använda sig av.

DISKUSSIONSFRÅGOR:

Påverkan: Vilka möjligheter har unga att delta och påverka i gemensamma ärenden? Hur deltar/påverkar du i gemensamma ärenden? Vilka faktorer minskar ungas deltagande och påverkan i gemensamma ärenden? Hur kan man förbättra ungas möjligheter att delta och påverka?

Samfund: Vad kunde göras för att jag skulle vara intresserad av att delta i samfundets verksamhet/ för att den skulle bli mer välkomnande? Hur kan jag använda mina förmågor i samfundet/församlingen? Hur kunde samfundet stöda mig i att få en bättre vardag? Finns det behov av förändring i samfundet/församlingen, vilka?

Gå igenom vad
som händer nästa
träff.

8. UPPFÖLJNING

TEMA: Utvärdering

DISKUSSIONSFRÅGOR:

Vad fick vi gjort? Vad fungerade bra? Vad kunde ha gjorts annorlunda? Vill vi fortsätta att samarbeta?

INFO:

Under denna träffa funderar man på vilka positiva förändringar man har fått till stånd. Här är tanken att gruppmedlemmarna stärks genom förståelsen att de själva kan påverka vardagen och livet. Träffen består av uppföljning och utvärdering av det gemensamma / individuella projektet tillsammans med mentorn. Projektplanen kan användas som stöd i utvärderingen. Beroende på projektets karaktär kan uppföljningen ske under ett tillfälle eller utvecklas till en form av regelbundet planeringstillfälle för en återkommande verksamhet. (Helsingin diakonissalaitos, 2013, s. 20).

Denna gång bes deltagarna anonymt svara på några frågor. Vilken åsikt har du om kursen? Lärde du dig något speciellt som du har behållning av? Andra kommentarer och utvecklingsförslag? Ledaren samlar in de skrivna svaren och gör en sammanfattning av dem som sparas elektroniskt. Avslutningsvis får deltagarna ett intyg över att de gått kursen. (Helsingin diakonissalaitos, 2013, s. 31).

Vid avslutningen kan man berätta om vilka möjligheter som finns med CABLE i fortsättningen. Deltagarna kan få möjlighet att fortsätta som CABLE-handledare eller att fungera som kamratstöd i en ny grupp. När det gäller ungdomar i utsatt läge kan det hända att de skulle behöva få fortsätta träffas på något sätt. Förslagsvis att göra något tillsammans en gång per månad, med eller utan CABLE-handledare. Kanske kan den frivilliga vara med på ett hörn.

METODER:

- ◆ **Projektsång:** Deltagarna får skriva en sång, med nödvändig handledning, och avsluta med en konsert. Andra konstrelaterade metoder, som t.ex. att skriva en dikt eller måla en tavla kan kombineras med sången eller ersätta den.
- ◆ **Plus och minus:** Gör en lista med plus och minus för projektet. Vad har varit bra? Vad kunde ha gjorts annorlunda? Fundera tillsammans eller i mindre grupper.
- ◆ **Bildspel:** Visa ett bildspel av de foton som tagits under projektets gång om det finns någon som har tagit bilder.
- ◆ **Reklamvideo:** Skapa en filmsnutt som fungerar som reklam för projektet.

Gå igenOM vad
SOM HÄNder Nästa
träFF.

Bilaga 2: Källor till kapitel 2

Välittämisen ammattilaiset – Vamoksen käsikirja etsivään nuorisotyöhön. O. Alanen & A. Kotkavuori. Helsingin Diakonissalaitos, 2014. (Online)

<https://www.hdl.fi/wp-content/uploads/2018/01/Helsingin-Diakonissalaitos-julkaisu-v%C3%A4litt%C3%A4misen-ammattilaiset-vamos.pdf> (hämtat: 6.2.2018)

Vamos tekee vaikutuksen - Vamos-nuorten hyvinvointikokemukset ja tulevaisuuden odotukset. O. Alanen, S. Kainulainen & J. Saari. Helsingin Diakonissalaitos 1/2014, (Online)

<https://www.hdl.fi/wp-content/uploads/2018/01/Helsingin-Diakonissalaitos-julkaisu-vamos-tekee-vaikutuksen.pdf> (hämtat: 6.2.2018).

Omat jalat kantaa – Helsinkiläisnuorten kokemuksia hyvinvoinnista. K. Rinne. Helsingin kaupunki, tutkimuskatsauksia 2016. (Online)

https://www.hel.fi/hel2/Tietokeskus/julkaisut/pdf/16_01_07_Tutkimuskatsauksia_1_Rinne.pdf (hämtat: 15.2.2018).

Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta

T. Kiilakoski, V. Kinnunen & R. Djupsund, 2015. *Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 5.* Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 169.

Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. T. Hoikkala & J. Kuivakangas (toim.) 2017. *Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 42.* Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 196.

Ryhmätoiminnan menetelmäopas – yhteenveto (Räpäten ryhmään). KOPPI - Kohti kuntouttavampia työelämäpalveluita -hanke, Espoon kaupunki, 2014. (Online)

<https://www.innokyla.fi/documents/891854/96e0d1d1-9a11-493f-a9ea-74c9359dca4d> (hämtat: 28.2.2018)

Asiantuntijoilta ammattilaisille – Räpäten ryhmään. KOPPI - Kohti kuntouttavampia työelämäpalveluita -hanke, Espoon kaupunki, 2014. (Online)

www.espoo.fi/download/noname/%7B7555C870-0C74-4894-BAB9-4E80958FA801%7D/36504 (hämtat: 28.2.2018)

Vaikuttavaa tukea nuorten elämänpoluilla. Kuntoutussäätiö, VANU-hanke 2016-2018.

(Online)

<https://kuntoutussaatio.fi/palvelumme/tutkimus/hankkeet/vanu/> (hämtat: 6.2.2018).

Unga och psykisk ohälsa – praktikforskning i Helsingfors. F. Westerback. Mathilda Wrede-institutets forskningsserie 2/2016. (Online)

https://www.fskompetenscentret.fi/Site/Data/2067/Files/MWI_forskningsserie_2_2016.pdf (hämtat: 6.2.2018).

Kehittyvä nuorisotyö. K. Komonen, L. Suurpää & M. Söderlund (toim.). Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 128, 2012.

Lasten ja nuorten palvelut 2020 – Jotta yksikään lapsi tai nuori ei tipahda turvaverkon läpi. Sitra – Suomen itsenäisyyden juhlarahasto. (Online)

https://media.sitra.fi/2017/02/23070242/Lasten_ja_nuorten_palvelut_2020-3.pdf (hämtat: 15.2.2018).

Voimavarastavaa sosiaalityötä ryhmässä. P. Jouttimäki. Socca – Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus 2011:1 (Online)

http://www.socca.fi/files/1726/Voimavaraistavaa_sosiaalityota_ryhmassa_ote_raportista_Uudistuva_ja_voimaannuttava_aikuissosiaalityo.pdf (hämtat: 2.2.2018).

Kohti itsenäistä aikuisuutta – Ryhmämuotoinen sosiaalityö nuorten ryhmässä. M. Peltola, SOS-hanke,2013. (Online)

<https://www.sochv.jakobstad.fi/download/18691/Ryhm%C3%A4muotoinen%20sosiaality%C3%B6%20nuorten%20ryhm%C3%A4ss%C3%A4.pdf> (hämtat: 2.2.2018).

Nuorista Suomessa 2016 - Tietoa nuorista, heidän elinoloistaan sekä nuorisotyöstä. Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry, Helsinki. Online)

<http://www.alli.fi/binary/file/-/id/665/fid/5195/> (hämtat: 15.3.2018).

Mun stepit toimintamalli. THL – Forskning och projekt 2017. (Online)

<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/hankkeet-ja-ohjelmat/munstepit-toimintamalli> (hämtat: 15.2.2018)

SIHTI – interventio. Nuoren ongelmien ja elämäntilanteen kokonaisvaltainen arviointi perustason ja erikosisairaanhoidon yhteistyönä . THL11/2009.

(Online)<http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/80229/6d08bdc9-d676-4821-9a37-03caf1d42835.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (hämtat: 2.2.2018)

Källor	De ungas åsikter	Problem och utmaningar	Modeller, metoder, miljö	Förhållningsätt och bemötande
Välittämisen ammattilaiset, HDL, 2014	X	X	X	X
Vamos tekee vaikutuksen, HDL, 2014	X	X	X	X
Omat jalat kantaa - Helsinkiäisnuorten kokemukset hyvinvoinnista, 2016	X	X		X
Miksi nuorisotyötä tehdään – NUPS, 2015	X	X	X	X
Kenen nuorisotyö? 2017		X	X	X
Räpäten ryhmään, 2014	X		X	X
Räpäten ryhmään – opas, 2014	X			X
Vaikuttavaa tukea nuorten elämänpoluilla, 2016-2018		X	X	
Unga och psykisk ohälsa – praktikforskning i Helsingfors, 2016	X	X	X	X
Kehittyvä nuorisotyö, 2012		X	X	X
Lasten ja nuorten palvelut 2020, Sitra		X	X	
Voimavarastavaa sosiaalityötä ryhmässä, Socca, 2011		X	X	X
Kohti itsenäistä aikuisuutta, SOS-hanke, 2013	X	X	X	X
Nuorista Suomessa 2016, Suomen nuorisotyöyhteisö,		X		
Mun stepit toimintamalli, THL, 2017		X	X	
Sihti-interventio, THL, 2009	X	X	X	